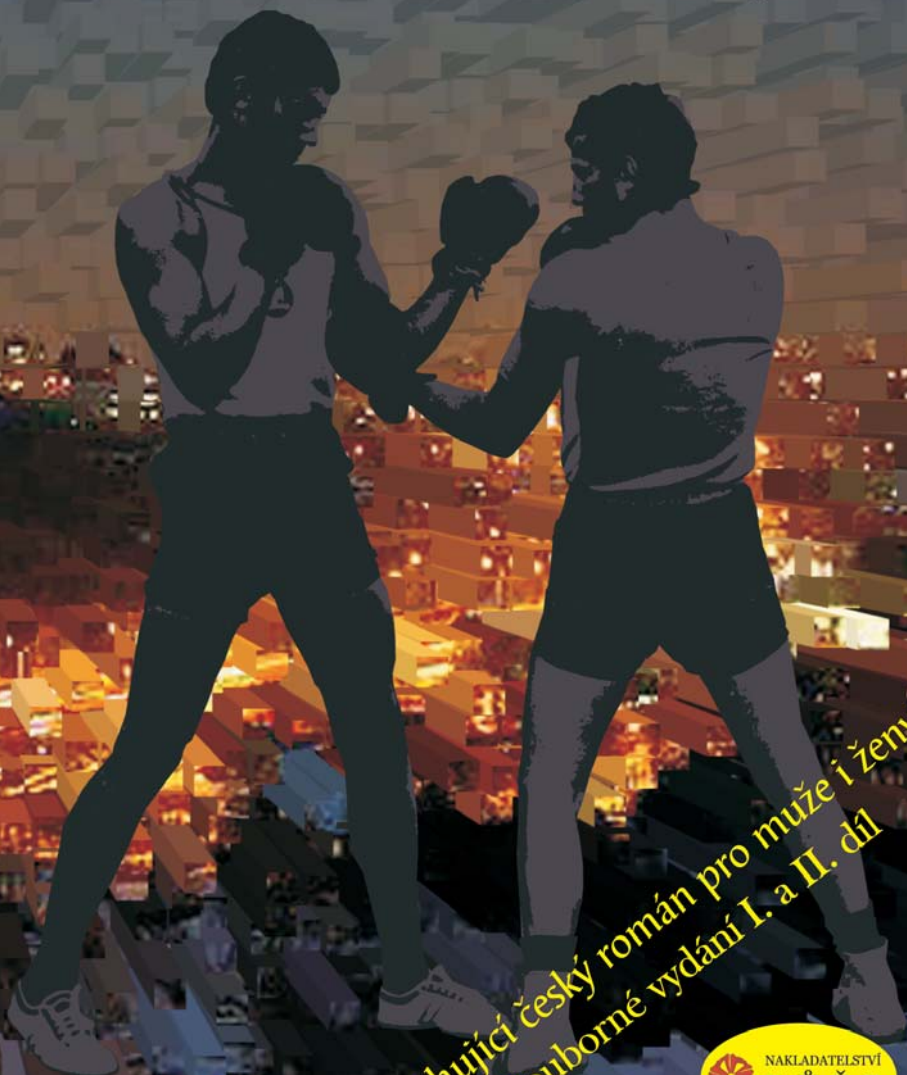

Pajdal

Petr Hýbl

Sřrhuující český román pro muže i ženy
Souborné vydání I. a II. díl

Vydalo v roce 2013 Nakladatelství Růže, s.r.o. jako elektronickou publikaci
Publishing © 2008 - Nakladatelství Růže, s.r.o.
Text © 2008 - Petr Hýbl
Ilustration 1. a 2. díl © 2008 - Zbyněk Lejsek

ISBN: 978-80-86975-58-0

Pajdal

Děti z dětského domova ve Žďáru nad Sázavou se vracely ze společné nedělní procházky. Příroda na sebe vzala podzimní nažloutlé oblečení, vzduch voněl tlejícím listím.

Děti šly neuspořádaně, jak se komu chtělo, s velkými rozestupy. Když došly ke Žďárským strojárnám, vychovatelka Jana Stýblová se zastavila. Otočila se dozadu a zavolala na tři opozdilé chlapce, loudající se ani třicet metrů za ostatními.

„Pospěšte si! Za chvíli budeme v ulicích, tak nepůjdeme jako stádo.“

Žádný z chlapců vzadu nezrychlil krok. Miloš Zapletal, nejvyšší z nich, se ušklíbl. „To zrovna. Pocupáme jako malý děti, pro smích všem klukům, co jsou venku! Ani mě nehne.“

„Tůdle...“ připojil se Truhlář a ukázal ruku zařatou v pěst. „Už mě ty nedělní vycházky pořádně štvou! Copak jsme nějací blbečci, co netrefí do děcáku sami?“

„Jasně, vole!“ souhlasil Jelínek. „Nejlepší by bylo, kdybychom příští neděli přemluvili ještě pár kluků a odmítli na vycházku jít. Když nás bude víc, nikdo s náma nehne. Ani ředitelka. Ať si vychošky chodí samy s těma malejma!“

Miloš přikývl. „Můžeme to zkusit.“ Očima sledoval houf dětí před nimi. „Počkáme, až zajdou za roh, a vezmeme to do děcáku jinudy.“

Truhlář s Jelínkem souhlasně zamručeli.

Ještě než štrůdl dětí zmizel z dohledu, ukázal Zapletal na vysokou, rozložitou postavu v houfu. „Koukejte na Pajdala. Asi mu zase budu muset ukázat, zač je toho loket. Už mi ten posera pije krev. Chová se pořád jako pětiletý kluk, až je to k smíchu. Kdyby nám ho ředitelka nedávala za vzor, bylo by mi to fuk.“

„Stejně už dlouho nedostal pořádně nařezáno,“ přísolil si Truhlář. „Jak je starej, tak je blbej.“

Vychovatelka došla s dětmi za zatačku, kde se cesta spojovala se širokou dlážděnou silnicí od Žďárských strojáren, a ohlédla se. Opozdilé chlapce neviděla.

To je zase navedl Miloš, pomyslela si. Poslední dobou nechtěli chodit s ostatními a pořád se loudali. Žádné napomínání nepomohlo. Tentokrát si to s nimi ale vyřídí a potrestá je.

„Nováku!“ zavolala na urostlého pokulhávajícího chlapce. „Pojď sem!“

Živě se o něčem dohadoval s děvčetem s nakrátko sestřiženými světlými vlasy a neslyšel ji.

„Nováku!“

Kulhající kluk se zastavil a obrátil obličej k vychovateli. Zastavila se i dívka po jeho boku.

„Vrať se pro ty loudaly,“ přikázala Stýblová a ukázala rukou dozadu. „Ať si pospíší a okamžitě se připojí k ostatním. Jestli neuposlechnou, dostanou přísné tresty. Běž a vyříd' jim to.“

Novák posmrkl a nešťastně se podíval na Anežku vedle sebe. „Vidíš, zase musím jít já. To pro ně nemohla poslat někoho jiného?“

„Za to přece nemůžeš, že si tě vybrala,“ řeklo děvče. „Vyříd' jim, co máš, a vrať se. Na ně nečekej. Ať si dělají, co chtějí.“

„Tak jo...“

Vychovatelka zatím došla rychlým krokem ostatní děti a zastavila je. „Počkáme tady na ostatní, než nás dojdou.“

Karel Novák šel naproti loudající se trojici stále pomaleji. Kluci mě za to určitě zmlátí...

Jelínek ho viděl první. „Pajdale...! To nám po tobě posílá vychovatelka na zmrzlinu, anebo ses ztratil?“

„Kdepak!“ rozřehtal se Truhlář. „Nese nám vzkaz, že můžeme běžat po městě, jak se nám zlíbí, třeba až do deseti do večera!“

„Tak co nám neseš, Pajdale?“ popošel mu Zapletal vstříc.

„Miloši, máte prý sebou hodit a připojit se k ostatním,“ vyhrkl Novák. „Stýblová vám vzkazuje, že když se nevrátíte společně s ostatními domů, že si to s vámi vyřídí. Za rohem na nás všichni čekají.“

„Opravdu?“ pousmál se sladce Zapletal a dal si ruce v bok. „My si to zase pro změnu vyřídíme s tebou, ty dolezjavče! Potřebuješ už zase srovnat ten svůj patolízalskej ksicht!“

„Nemůžu za to, že poslala zrovna mě!“ bránil se a obrátil se nazpět. „Vyřídil jsem vám jen to, co mi poručila.“

Udělal jen dva kroky. Ucítil na rameni ruku, sevřela ho a smýkla jím zpátky. Zavrávorál a málem upadl. Vzápětí ho Zapletal chytil za košili pod krkem. Přestože byl o půl hlavy menší, sebejistě jím cloumal.

„Pajdale,“ zvýšil stisk, „zrovna jsme si říkali, žes už dlouho nedostal po hubě. Teď to napravíme.“

Karel Novák se ustrašeně přikrčil, a kdyby ho Zapletalova ruka pevně nedržela, obrátil by se na útěk.

„Nech mě...“ zaprosil. „Vždyť jsem ti nic neudělal.“

„Ne...? Ty mě dokážeš namíchnout už jen tím svým pitomým ksichtem. Kdybys mohl, vlez bys vychovatelkám a ředitelce do zadku.“

Zapletalova pravá ruka se napřáhla k políčku.

„Nech ho, Miloši,“ zarazil ho Jelínek. „Mám nápad.“

Napřážená ruka poklesla. „Jakej?“

Novák pocítil, že stisk pod krkem povolil a v naději se podíval na Jelínka. Ten posměšně přivřel oči a luskl prsty. „Necháme mu vybrat. Buď pořádněj nárez, nebo půjde s náma jinudy než ostatní. Ať taky mazánek jednou přijde pozdě a odnese si za to stejný trest jako my.“

„Jasně!“ zavolal nadšeně Truhlář. „Ať si vybere!“

„Tak jak se rozhodneš, Pajdale?“ zatřásl Zapletal ustrašeným Novákem. „Chceš po hubě, nebo jdeš s náma?“

Karel si pospíšil s odpovědí: „Jdu s vámi!“

Zapletal nechal klesnout ruku a výhružně řekl: „Nemysli si, že až se vrátíme do děcáku, budeš žalovat. To bys potom dostal dvojnásob, rozumíš!“

Karel němě přikývl. Ulevilo se mu, že je bezprostřední nebezpečí zažehnáno. V děcáku to už nějak dopadne...

Zapletal se usklíbl. „To sebou, kamaráde, ale budeš muset hodit! Vezmeme to do děcáku úprkem. Jistě se budeš snažit, abys nám stačil. Vezmeme to přes koleje, aby nás vychoška neviděla.“ Dal povel mávnutím ruky. „Běžíme!“

Karel se s nimi pokoušel držet krok, ale po chvilce běhu se mezi ním a ostatními utvořila několikametrová mezera a neustále narůstala.

„Přidej, Pajdale!“ vykřikl Jelínek. „Nemysli si, že zůstaneš vzadu a vezmeš roha. Dám si na tebe pozor.“ Zpomalil běh a počkal, až ho Karel doběhne. Přeběhli trať a klusali polní cestou až k prvním barákům. Obešli jeden z nich a v další ulici přešli do pomalé chůze.

Karel se předklonil, zastavil se a lapal po dechu. Nebyl zvyklý běhat a v tomhle tempu už vůbec ne. I když vál chladný vítr, na čele mu vyrazily drobné krůpěje potu. Pak se rozkašlal.

Jelínek se zlomyslně usmíval. „Snad ses nám, Pajdale, nezadýchal? Pár metrů běhu a ty funíš, jako bys běžel maratón.“

Zvedl hlavu a krátce se na něj podíval. Zhluboka se nadechl a pak se narovnal. Lomcoval jím vztek. Chtěl bych vidět tebe, kdybys kulhal jako já, jak by ses tvářil. Nejraději by Jelínka chytl, povalil na zem a pěstmi bušil do té černé kudrnaté hlavy, dokud by nezačal prosit o milost. Místo toho ale jen sklonil hlavu a mlčel. Strach byl silnější než vztek. Dál se s opozdilci loudal ulicí a poslouchal jejich hovor.

Bylo mu do breku. Už sedm let byl v dětském domově. Předala ho

tam sociální péče, když mu zahynul otec pod koly automobilu řízeného opilým řidičem. I on měl na ten den památku, poznamenala ho nadosmrti. Od té doby kulhal, ačkoli se lékaři v nemocnici všemožně snažili dát ho do pořádku.

Když už mohl chodit a měl jít z nemocnice domů, dozvěděl se, že otec nehodu nepřežil. Místo něho přišla nepříjemně napařfémovaná starší žena a odvezla ho do dětského domova ve Žďáru nad Sázavou. Byl to pro něj strašlivý šok, z něhož se už nevzpamatoval. Z veselého a bujného chlapce se stal zakřiknutý a do sebe uzavřený hoch. V dětském domově si našel jen jednoho kamaráda – Anežku Světlou.

Ještě několik měsíců po příchodu do dětského domova se mnohokrát zničehonic zoufale rozplakal a nic ho nemohlo uklidnit. Otec byl pro něj všechno, matku vůbec neznal. Utekla od otce s daleko mladším mužem, když mu byl rok, a nescházela mu. Po smrti otce od ní do domova přicházelo každý měsíc dvě stě korun jako výživné, které jí určil soud.

Ani těch sedm let nesmylo krásné vzpomínky na dobu, kdy ještě žil s tátou. V živých snech pořád často vidával jeho mužnou postavu. Vysokého, urostlého muže s hustými tmavými vlasy, ostře řezaným obličejem a s úzkým knírkem pod nosem. Laskavé tmavohnědé oči, které se dokázaly tak hezky smát. Kolikrát večer na polštáři mokřem od slz otci žaloval, že byl od ostatních kluků bit, a nakonec usínal s pocitem, že ho táta, proměněn v obláček či cokoli jiného, vyslechl, a trochu se mu ulevilo.

Po tátovi měl oči a postavu. Byl nejvyšší nejen v domově, ale i ve škole. Přesto byl napadán daleko menšími i mladšími kluky. Většinu volného času trávil u knížek, v nichž nalézal všechno to, co mu chybělo a po čem toužil. Při čtení se převtěloval do role hrdiny a společně s ním porážel nepřítel, nacházel nové kamarády a miloval krásné dívky.

O to horší byla pro něj skutečnost. Namlouval si, že jako kulhavý je horší než ostatní, že ho každý přemůže, a nikdy se nesnažil prosadit svou. Opravdový a volný smích se na jeho tváři objevoval jen zřídka. To všechno s ním rostlo.

Jako ovce šel i teď za kluky, kteří se vesele vybavovali. V jeho nitru stále narůstaly obavy, co řekne vychovatelce, až se s nimi vrátí do domova.

Z úvah ho vyrušil pokřik.

„Kam jdete, trhani z děcáku? Jak to, že se nedržíte s ostatními v houfů? Neztratili jste se náhodou?“

Na protější straně ulice stála v průjezdu parta šesti kluků. Posměšně se seřadili do dvojstupu a znázorňovali, jak musí kluci z děcáku chodit na společné vycházky. Jeden z nich napodoboval pisklavým hlasem vychovatelku: „No tak, Miloši! Chytni se toho provázku spořádaně jako ostatní děti a běž, jak se sluší a patří!“ Jeho slova doprovodila salva smíchu.

Zapletal se zastavil. Co byl v domově, vládlo mezi kluky z domova a partou ze sousední Smetanovy ulice nepřátelství. Někdy na čas ustalo, ale o to silněji zase vzplanulo. Pak nebyla nikdy nouze o nějakou tu modřinu a bouli.

Truhlář s Jelínkem se postavili vedle Miloše a vyzývavě pohlédli do průjezdu. Truhlář se nadechl a zařval: „S náma nemusí fotr na hajzl, abychom se nepodělali! Nejsme takoví mazánkové jako vy!“

„Vy balíci!“ ozvala se odpověď. „Vždyť vy bez vychovatelky netrefíte ani do děcáku! Jdete, milánci, špatně. Musíte doleva, tudy šli před chvílí ostatní. Příště se toho provázku nepouštějte, abyste zase nezabloudili!“

Miloš zvedl ruku zařatou v pěst. „Hele, Vlášku! Dej si bacha, abych tě nedostal do rukou, nebo potom netrefíš domů ty!“

„Tak to, ty vole, pojď zkusit!“ vykřikl vůdce party, postoupil o dva kroky vpřed a založil si ruce v bok. „Máte strach, že dostanete po hubě, co?“

„Z vás, vy srabi!“ odpověděl pohrdavě Miloš a doprovodil svůj výkřik bojovým posuňkem. „Posledně jsme vás zbili jako psy, že jste ani nestačili zdrhat!“

„Ale jdi, ty hadrníku!“ zasmál se pronikavě Vlášek. „Na nic takovýho si nepamatuju. Pojď to dokázat, když se tak cítíš!“ Popošel dva kroky dopředu a dobře věděl, že kluci z děcáku jeho výzvu přijmou. Byl si jist vítězstvím, protože jeho parta byla v početní převaze. Kluci stojící za ním prahli po odvetě za výprask, kterého se jim dostalo před třemi nedělemi.

Karel Novák viděl, že rvačka na sebe nenechá dlouho čekat, a nenápadně se snažil vyklidit pole. Ustupoval pomalu co nejdál od místa střetu. Zarazil ho až výkřik z průjezdu.

„Co ty můžou dokazovat? Jsou zrovna tak posraný strachem jako Pajdal! Za chvílí vezmou roha i oni!“ Průjezdem se rozezněl jejich smích.

To byl pro kluky z domova signál k útoku. Zapletal následován Jelínkem a Truhlářem vykročil do průjezdu.

Karel stál ještě okamžik v místě, kde se zastavil, pak se oto-

čil a co nejrychleji odcházel k dětskému domovu. Srdece mu v hrudi poplašně bilo na poplach a celou jeho bytost prostoupil strach. Strach, co řekne vychovatelce, a strach z kluků, kteří ho určitě pořádně zmlátí za to, že utekl a nepomohl jim proti Smetanovákům.

Odbočil do Veselské ulice. Dětský domov stál hned na jejím kraji a patřil k němu velký park, kolem jehož dřevěného plotu musel jít, než došel k bráně. Po široké kamenité cestě zamířil ke schodišti s tarasem vedoucím k hlavním dveřím. Dveře byly dubové a měly dvě úzká neprůhledná skla s dvěma vyleptanými psími hlavami. Skla byla chráněna ozdobným mřížovím.

Zvedl ruku ke zvonku a zaváhal, ale pak krátce stiskl tlačítko.

Otevřel mu jedenáctiletý Petr.

„Kdes zůstal?“ zeptal se zvědavě. „Čekali jsme na vás a vy nikde. Vychoška nadávala, že si to s vámi vyřídí. A kde jsou ostatní kluci?“

„Neotravuj,“ zavrčel Karel a prošel kolem něj krátkou chodbou do velké předsíně, kde měl každý chovanec svou skříňku s prádlem a osobními věcmi. V předsíni nikdo nebyl. Vyzul se, boty dal do botníku a šel se převléct do domácího oblečení.

Dveře sousedící s učebnou, kde děti trávily většinu dne, se otevřely a vešla Stýblová. Zamračeně si ho změřila. „Kdepak ses toulal?“

Sklonil hlavu k zemi a díval se na žlutozelený vzorek lina.

„Ty neumíš mluvit?“ zvýšila hlas. „Na něco jsem se tě ptala! Kde máš ostatní?“

Mlčel.

Dívala se na něj a nevěděla, co si o tom má myslet. Vždycky vykonal přesně jakýkoli příkaz a najednou tohle. Poslala ho pro opozdilce, ale on přišel bez nich, a ještě o půl hodiny později než ona s dětmi. V duchu uvažovala, co ho mohlo zdržet a kde se asi toulal. S Milošem asi nebyl, to by s nimi přišel společně.

„Tak odpovíš mi?“ otázala se znovu důrazně. „Kde zůstali ostatní?“

Stál dál se skloněnou hlavou a neodpovídal.

Pokračovala už mírnějším hlasem. „Jako jeden kolektiv jsme z domova vyšli, a tak se také musíme vracet. Na nikom přeci nechci, aby šel spořádaně jako ve škole, ale společně se vrátit musíme všichni. Chodíte poslední rok do školy a rozumu máte jako prvňáčci. Co kdyby se některému z vás něco stalo? Mám za vás odpovědnost, a to není žádná legrace. Při dnešním provozu na silnicích se taková věc může stát v několika vteřinách. Tobě to, myslím, ani připomínat nemusím... Tak co, řekneš mi, kde zůstali ti tři a co provádějí?“

Stýblová zabořila ruce do kapes bílého pláště a upřela na něj oči. Její veliký nos jí dodával přísného vzezření. Jinak ovšem byla docela pohledná čtyřicátnice, útlé postavy, s vlasy černými jako havran, a o tom nose říkala, že je znakem vysoké inteligence. Dětem ovšem rozuměla a uměla to s nimi. Věděla, na koho co platí.

Karel trochu pozvedl hlavu. „Nevím, kde jsou,“ zalhal. „Když jsem se k nim přiblížil, začali mi utíkat. Pak jsem je ztratil z dohledu.“

Podívala se na hodinky. „Jestli se do deseti minut nevrátí, půjdou na pohovor k soudružce ředitelce. Ony je přejdou roupy. Potrestán budeš i ty. Hned teď převezmeš službu, připravíš všechno na večeri a po ní se dáš do mytí nádobí. Když ti utekli, měl ses hned vrátit k ostatním a ne se někde toulat. Aby sis to pamatoval pro příště.“

Stýblová se vrátila do učebny a Karel si oddechl. S vychovatelkou už to má za sebou. Teď ještě zbývají kluci.

Převlékl se do tepláků, prošel hlučící učebnou do kuchyně a připravoval hrnečky na čaj. Za chvíli vešla do kuchyně i Stýblová. Odemkla spížírnou, přinesla dva bochníky chleba, tři velká másla a několik krabiček trojúhelníkových sýrů. Na elektrický sporák postavila hrnec s vodou na čaj a dala se do krájení chleba. Obědy v domově vařila placená kuchařka, ale snídaně a večere, pokud nebyly teplé, připravovaly vychovatelky samy.

Karel rozložil na stůl malé talířky a vrátil se z kuchyně do učebny. Většina stolů byla prázdná a nikdo u nich neseděl. Menší děti byly vedle v herně. V učebně, která zároveň sloužila jako jídelna, zůstaly jen ty starší.

Zamířil k Anežce Světlé. Seděla u okna a vyšívala. Měla světlé, nakrátko sestřižené vlasy s ofinou, docela jí slušela. Nad téměř temně modrýma očima se táhlo světlé obočí lomící se u kořene nosu mírně vzhůru. Nos měla malý, dole trochu rozšířený a pod ním drobná, jakoby vzdorně našpulená ústa.

Anežka byla jako vítr. Uměla vylézt na strom, hrála s kluky kopanou, a tak o nápadníky neměla nouzi. Z děvčat byla v domově nejstarší. Když ji některý z kluků otravoval, uměla ho přesvědčivě a s úsměvem odbýt. Byla pohybově nadaná a ve škole kralovala ve všech běžeckých disciplínách. Přitom si dokázala uchovat dívčí půvab.

Nelíbilo se jí, jak starší kluci jednají s Karlem, a držela nad ním ochrannou ruku. V její přítomnosti se Karel cítil dobře a uvolněně.

Anežka odložila dečku a podívala se Karlovi do tváře. „Kdes, prosím tě, běhal? Teď z toho budeš mít zbytečnou polízanici.“

„Nemohl jsem se vrátit,“ řekl. „Zapletal mě donutil, abych zůstal s nima, jinak by mě ztloukli.“

Zakroutila hlavou. „Proč jsi to neřekl vychošce? Nedostal bys trest a byl by klid.“

Rozpačitě zamrkal. „To bych potom s klukama nevydržel. Asi by mě umlátili.“ Pokrčil rameny. „Stejně mi nařežou za to, že jsem s nima nezůstal, když se chytli s partou ze Smetanovky.“

Anežka se zamračila. „Měl jsi s nimi zůstat. Proti ostatním musíme my z děčáku držet pohromadě, ať mezi sebou máme, co chceme.“

Překvapeně otevřel ústa. Očekával, že ho polituje nebo povzbudí, a ona mu zatím vyčítá, že se nenechal od Smetanováků zabít.

Anežka to myslela vážně. Děti z dětského domova byly od ostatních odděleny jakousi pomyslnou stěnou. Někteří si ji uvědomovali více, jiní méně. Rozdíl mezi žákem z dětského domova a ostatními byl zřetelný. Kluci z dětského domova chodili do školy vzorně ostříhaní a vlasy jim nikdy nepřesahovaly přes uši. Ostatní chlapani většinou nosili rifle podle nejnovější módy, domováci měli kalhoty z tesilu nebo bavlny. Kluci a děvčata z normálních rodin měli u sebe občas nějakou korunu na zmrzlinu nebo pamlsek, oni neměli ani deseták. A parta ze Smetanovy ulice jim to neustále připomínala.

Anežka pohodila hlavou. „Někdy mě už opravdu štveš. Každý si do tebe strčí a ty si to necháš líbit jako nějaký balík. A když máš možnost ukázat klukům, že nejseš takovej srab, za jakého tě mají, utečeš. Pak se nediv, že s tebou nekamarádí a bijí tě.“ Sklonila se zase nad vyšíváním a dala mu tak na srozuměnou, že se s ním dál bavit nemíni.

Ozvalo se táhlé zazvonění. Karel se bojácně podíval ke dveřím. „Už jsou tady.“

Z hery vyběhl malý Lojza Strnad a hnal se otevřít. Anežka položila vyšívání na stůl a pospíchala k venkovním dveřím také.

První vstoupil Zapletal. Když uviděl Anežku, zeptal se: „Soptí Stýblová hodně?“

Chtěla odpovědět, ale vychovatelka se objevila vedle ní. Založila ruce v bok a spustila zostra: „Tak milostpáni už ráčili přijít? Kdepak jsme se zdrželi, co?“

Nikdo neodpověděl. Truhlář se schovával za Jelínka, aby nebyly vidět jeho kalhoty, na kolena prodřené a umazané. Miloš ukrýval pravou ruku s roztrženým rukávem za záda a Jelínek bez viditelných

šrámů koukal kamsi mimo na stěnu před sebou.

Pozvedla obočí. „Vy jste oněměli? Jindy toho víte, že nejste k zastavení. Tak co, poví mi někdo, kde jste se toulali?“

Zapletal si dodal odvahy a podíval se jí do očí. „Šli jsme oklikou a pak Smetanovou ulicí. Nechtělo se nám jít společně ve štrúdlu, aby se nám pak kluci ve škole nesmáli.“

„To se nedá nic dělat,“ řekla Stýblová a přísný výraz tváře poněkud povolil. Chápala jejich pocity. „Jednou jsme kolektiv a musíme městem chodit pohromadě, ať se to někomu líbí, nebo ne.“

„My už na společné vycházky chodit nebudem,“ postavil se bojovně Zapletal. „Můžete nás potrestat jak chcete, ale nebudeme.“

Anežka překvapením ztuhla a Jelínek s Truhlářem se podívali na Miloše obdivně. Nemá strach a řekl to i za ně.

Vychovatelce zacukalo nad pravým obočím. Za léta praxe se ještě nesetkala s tím, že by jí někdo z dětí takhle otevřeně odporoval. Rozzlobilo ji to. Věděla dobře, že se příští neděli budou jako pokaždé loudat a bude na ně muset dohlížet, aby se neodpojili, ale že jí Zapletal tak drze odpoví, to nečekala. Popošla k němu a zprudka se zeptala: „Tak říkáš, že s námi nebudete chodit na vycházky?“

„Nebudeme!“

„Mluv jen za sebe,“ řekla. „Ostatní, jak vidím, mlčí.“ Upřela pohled na Jelínka. „Ty také nebudeš chodit na společné vycházky?“

Jelínek rozpačitě přešlápl, těkavě přeletěl očima ze Zapletal na Stýblovou a pak je sklopil. Cítil, že se na něj všichni dívají, a rozhodoval se, jak odpovědět. Nebyl tak odvážný jako Miloš, jenže si to nechtěl rozházet ani u vychovatelky, ani u kluků.

„Tak odpověz!“ pobídla ho netrpělivě vychovatelka.

Přemohl strach a vychrlil ze sebe. „Ven s váma taky nebudu chodit!“

Kývla hlavou a otočila se k Truhlářovi. „A ty?“

Odkášlal si. „Ani já ne!“

Zčervenala nad tou neslýchanou drzostí. Už už chtěla začít křičet, ale ovládla se. „Dobře,“ řekla tiše. „Vidím, že jste se domluvili. Dál se už na nic ptát nebudu. Zítرا ráno, až přijede soudružka ředitelka, si to u ní před odchodem do školy vyříkáme. Tam můžete opakovat svou žádost. Pro dnešek dostanete trest, který si za svůj prohřešek zasloužíte. Přišli jste pozdě a podívejte se na sebe, jak vypadáte. Koukejte se pořádně očistit a omýt. Zkontroluji si to. Za půl hodiny bude večere.“

Anežka se otočila a vrátila se do učebny. Stýblová důstojně od-

kráčela za ní.

„Ať si nemyslí, že mám z ředitelky strach!“ ukázal Zapletal broudou za odcházející vychovatelkou. „Řeknu jí to samé. Doufám, že se mnou budete držet basu.“

„Jasně,“ řekl bojovně Jelínek, kterému se odchodem Stýblové vrátilo sebevědomí. „Nic s náma nezmůže ani ředitelka.“

Truhlář luskl prsty. „Jakýkoliv trest stojí za to, že jsme Smetanovákům ukázali, jak se umíme rvát proti přesile. Čuměli, mazánkové. Kdyby nás bylo jen o jednoho víc, rozsekali bysme je na hadry.“

„No jasně,“ vzpomněl si Jelínek na Nováka. „Pajdal zdrhnul. I když by nám nebyl nic platný, vzal roha a za to musí pykat.“

Zapletal přikývl. „To je nad slunce jasný, že si ho podáme. Jenže nejdřív si musíme dát do pořádku hadry, aby nám to ředitelka nemohla pořádně spočítat. Řekneme Anežce. Ta se v šití vyzná a určitě nám je zalátá. Až se převlečem do domácího, jdem za ní.“ Odplivl si na zem a slinu rozetřel botou. Stal se teď v očích Jelínka a Truhláře hrdinou, a to ho blažilo a dodávalo mu na důležitosti. Vždycky musel mít prim – v učení, ale i v kdejakém průšvihů.

Anežka už zase seděla u vyšívání a v duchu i ona obdivovala Zapletala. Kdyby byl Karel alespoň z poloviny takový jako on... kluci, na které právě myslela, vešli dovnitř a zamířili k ní.

„Hele, Anežko...“ oslovil ji Miloš zkroušeně, „máme k tobě prosbu. Potřebovali bysme zašít roztrhaný svršky. Utrpěly v boji se Smetanovákama.“

Položila vyšívání a pokrčila rameny. „Nemám zrovna náladu na nějaké spravování. Je toho hodně?“

„Ne, jeden rukáv a nějaký ten knoflík. S prodřenejma kalhotama bys stejně nic neudělala. Nechceme to zadarmo. Dáme ti za to, co budeš chtít.“

Jelínek udělal prosebný obličej. „Spravíš nám to ještě dneska, vid’?“

Anežka chtěla odmítnout, ale uviděla Karla, jak zvědavě nakukuje z kuchyně.

„Spravím vám to,“ řekla, „budu ale za to něco chtít.“

„Už jsme řekli, že to zadarmo nechceme. O co jde?“ vyjednával Truhlář.

„Necháte Nováka na pokoji?“

„Ty seš nějaká divná,“ naježil se Zapletal, kterému už dávno nešlo z hlavy, že se Anežka zastává takového sraba a kamarádi

s Pajdalem víc než s ním. „Vždyť mu nikdo nic neudělal.“

„Heleď, Miloši, tohle na mě neplatí. Buď mi slíbíš, že si ho nebudete všimát, nebo si ty hadry zalážete sami.“ Sklonila se nad vyšíváním, jako by už vedle ní nikdo nestál.

Položil jí ruku na rameno. „Neblni... Snad se na nás nevykašleš?“

„Jestli nám to nespravíš, bude průšvih,“ sepjál Jelínek prosebně ruce. „Ten sice bude stejně, ale ne takovej.“

„Už jsem řekla. Zašiju, ale nebudete si všimát Karla.“

„Tak ať je po tvým,“ souhlasil s nevolí Zapletal.

„Dej mi čestné slovo.“

„Ty nám nevěříš? Víš, že moje slovo vždycky platí. My tři se Pajdala čtrnáct dnů nedotkneme. Slibuju.“

Po tváři jí přelétl úsměv. „Fajn,“ řekla, „po večeři se do toho pustím. Pokud to ovšem půjde spravit.“

Karel dokončoval úklid v učebně. Hromádku smetí smetl na lopatku a hodil do koše. Pak vešel do herny. V televizi končil večerníček. Očima vyhledal Anežku, přisunul si k ní volnou židli, posadil se a šťouchl do ní loktem.

„Co o mně říkal Zapletal?“

Otočila k němu obličej. „Počkej, až skončí televize, pak ti to řeknu.“

„Buďte ticho!“ ozval se někdo z dětí.

Do herny vstoupila vychovatelka. „Kdo ti, Nováku, dovolil dívat se na televizi?“

„Už jdu,“ řekl. „Chtěl jsem se jen na něco zeptat Anežky.“

Vyšel z herny a posadil se jen tak ke stolu. Za malou chvíli za ním Anežka přišla. „Co chceš?“ zeptala se a sedla si vedle něj.

Prohrábl si vlasy a podíval se ke kuchyni, jestli ho náhodou Zapletal a ostatní dva nepozorují.

„Co kluci říkali, když jsem od té rvačky utekl?“ řekl v rozpacích a znovu zašilhal po dveřích z kuchyně.

„Co by říkali,“ pokrčila rameny. „Prý se na tebe můžou vykašlat, protože jim nestojíš ani za facku. Přísahali, že si tě čtrnáct dní ani nevšimnou.“

„Opravdu?“

„Fakt,“ mrkla na něj a šla si připravit šití.

S úlevou šel do předsíně, odemkl svou skříňku a vzal z ní rozečtenou knihu. Pak se vrátil do učebny.

Z kuchyně vykoukl Truhlář, a když uviděl Nováka, protáhl obli-

čej. „Helemese, Pajdal si tu čte, jako by nic. Jako by nic neprovedl a měl čistý svědomí.“

Vedle Truhláře se ukázal Jelínek. Hlasitě popotáhl nosem a zvedl oči nahoru. „Mně je špatně. Panebože, tady to smrdí. Že se tady někdo posral?“ Zadíval se na Karla. „To smrdí Pajdal? Posral se, když jsme narazili na Smetanováky.“

Oba kluci se rozřehtali. Jelínek byl ve svém živlu. „Pajdale, že čteš nějakou zamilovanou románku!“

Proběhl mezi stoly a vytrhl Novákovi knihu z rukou. Podíval se na titulky a krátce hvízdal. „Stěnka Razin. To je to pravý čtení pro takovýho geroje, jako jsi ty.“

Ve dveřích kuchyně se ukázal Zapletal. I on přistoupil ke stolu, u něhož Karel seděl. „Co se tu děje?“ zeptal se.

„Ale nic,“ řekl Jelínek. „Pajdal se jen učí šermovat a sekát šavlí. A taky jezdí na koni. Brzy se z něj stane ataman a my ho budeme muset poslouchat.“

Zapletal vrhl pohled na tlustou knihu na stole a pochopil. „Tak jen se cvič, Pajdale. Za čtrnáct dní tě vyzvu na souboj. Bohužel to bude jen klackem, protože šavle nikde neseženem. Dobře trénuj, víc ti na to nepřidám ani minutu.“

Z herny vyšla Stýblová. Když uviděla všechny provinilce pohromadě, zamračila se. „Vy už máte svou práci hotovou, že se tu vybavujete?“

„Jasně že ne,“ řekl Truhlář. „Zbývá nám pár kousků nádobí a Miloš pak vytře. Už na to jdeme.“

Chlapci se vrátili do kuchyně.

Zapletalova slova Nováka uklidnila. Potvrdila jen to, co mu už řekla Anežka. Že bude mít čtrnáct dní pokoj. Při mytí před spaním si i prozpěvoval. Ten večer usnul rychle a tvrdě.

Zapletal dodržel slib. Po celých čtrnáct dní nedostal Karel Novák jediný šturec. Nadávky a různé ústrky mu nevadily, byl na mě zvyklý. Potom se ale všechno vrátilo do starých kolejí.

Napadl sníh a nastala zima – blížil se konec února. Novák stál u okna třídy a dojídal svačinu, kterou nesnědl o velké přestávce. Zamyšleně se díval do nevelkého zasněženého parku před školou. Od rána chumelilo a nová vrstva sněhu přikryla staré stopy.

Třída hlučela. Žáci po sobě házeli křídami a houbou. Každý zdařilý zásah byl doprovázen pokřikem a smíchem. Houbu létala z jednoho konce na druhý a v jednu chvíli jen těsně minula jeho hlavu. Jen se podíval, odkud houbu přiletla, a pak se zase zahleděl ven.

Anežka půjčila sousedce v lavici sešit s úlohou, a ta ji spěšně opisovala. V lavici seděl kupodivu i Truhlář a bitvy s křídami a houbou se nezúčastnil. Šprtal matematické vzorečky. Měl být dnes zkoušen a věděl, že co učitel matematiky řekne, to také splní.

Zvonek oznámil konec přestávky. Novák se odvrátil od okna a zamířil do své lavice. Kdyby ho viděl někdo, kdo znal jeho otce, neušla by mu ta vzájemná podoba. Měřil už sto osmdesát šest centimetrů a měl široká ramena. Tmavé vlasy se mu na hlavě nepoddajně vlnily a zakrývaly mu čelo. Nos s malým hrbolkem u kořene výrazně čněl z obličeje. Učitel dějepisu mu jednou v žertu řekl, že takové nosy mívali staří Římané.

Hrdé vzezření vůbec neodpovídalo jeho nevýbojně povaze.

Vyprázdnila se i chodba a žáci čekali ve třídách na své učitele.

Truhlář i nadále šprtal matematiku. Všichni sledovali dveře, kdy se otevrou a ukáže se v nich padesátiletý robustní pedagog, všemi zvaný Přesňák. U něj muselo ve třídě všechno hrát a v jeho hodinách si nikdo z žáků nedovolil ani pípnout, když neměl.

Učitel vstoupil do třídy chvatným krokem a na vstávající žáky mávl rukou. „Sed'te!“

Než došel ke stolku, jeho pohled sklouzl na tabuli. Pohoršeně zakroutil hlavou a úsečně se zeptal: „Kdo má službu?“

„Já,“ vstal Kopecký.

„Jak to, že není tabule umytá?“

Kopecký stál v lavici, nehtem prostředníku se rýpal do palce a s obavou čekal na větu, která se za okamžik ozvala.

„Vezmi si houbu a utři tabuli, jak má být. Hned u ní můžeš zůstat na přezkoušení. Když jsi odflinkl povinnost, kterou ti služba ukládá, jistě ses o to pečlivěji připravil na hodinu.“

Kopecký protáhl obličej a neochotně se vydal k tabuli. Utíral ji pomalu, aby co nejvíce oddálil katastrofu.

Učitelův zrak spočinul na polámaných křídách. Vzal jeden kousek do ruky a pozvedl ho do výše. „Podle těchto ubohých zbytků soudím, že tu o přestávce musela být pěkná přestřelka. Temperament mám rád. Uvidíme, jak ho projevíte při zkoušení. Začneme hned. Vyber si, Kopecký, jeden z těch kousků a vypočítáš nám rovnici o dvou neznámých.“

Nadiktoval pomalu a zřetelně příklad, postavil se kousek od tabule, aby sledoval matematický postup žáka.

Kopecký napsal několik číslic a zarazil se. Bezradně se podíval přes rameno, napoví-li mu někdo. Ve třídě bylo ticho, že by bylo sly-

šet upadnout špendlík. Kopecký žmoulal křidu v ruce, ale s příkladem nehnul.

Matikář se zamračil, založil si ruce za záda a řekl: „Vidím, hochu, zes odflinkl i tu přípravu na hodinu. Můžeš si jít sednout. Je to nedostatečná. Dej mi žákovskou knížku!“

Ve třídě zavládlo napětí, kdo půjde k tabuli jako další. Učitel napsal Kopeckému známku a otevřel sešit se seznamem třídy. Pohledem přelétl sedící žáky a maličko se pousmál. „Nechci, abyste si mysleli, že jsem si na někoho zasedl. Ponecháme náhodě, kdo bude dneska zkoušený.“

Vzal tužku a její konec poslepu zabodl do sešitu. Podíval se, kam dopadl, a namířil prst na Vlasákovou.

„Tak pojď, Evo.“

Jeden po druhém se žáci střídali u tabule s horším či lepším výsledkem, a ti, co ještě nebyli voláni, se třásli, aby konec tužky nedopadl na jejich jméno v seznamu.

Došlo i na Karla. Těsně před koncem hodiny byl vyvolán a v žákovské knížce se mu objevila nedostatečná. Matematika mu moc nešla a také ho nebavila. Když mu učitel žákovskou knížku podával, zazvonilo.

Matematikář pohrozil třídě vztyčeným prstem. „Věřím, že zítra bude tabule čistá jako sklo a připravíte se lépe než dnes.“ Pokynul stojícím žákům a vyšel ze třídy. Jen za sebou zavřel dveře, změnila se třída v hučící úl. Konec vyučování přivítali všichni a pospíchali do šatny.

„Uhni, Pajdale!“ odstrčil Jelínek Karla u dveří a hnal se za ostatními.

Karel zavrával a zachytil se zdi. On nikam nepospíchal. Přendal si tašku do druhé ruky a volně kráčel k šatně.

Přezul se, oblékl si zimní bundu a jako poslední opouštěl šatnu. Vyšel z budovy. Do plic mu vnikl studený vzduch a na obličej dopadly první vločky sněhu. Před školními vraty stála i Anežka s několika kamarádkami ze třídy a pozorovala chlapce, jak se koulují.

„Klucí!“ zvolal pojednou vlasatý Růžička, sotva uviděl Nováka, „pojďte, zkoulujeme Pajdala, ať taky pozná radost zimy!“

„Na něj!“ vykřikl kdosi a hodil první hroudu. Ta se s tlumeným prasknutím rozpleskla vedle Karla o zeď. Vzápětí začaly sněhové koule létat ze všech stran a Karel se obrátil na útěk. Všichni, co byli na prostranství, se za ním se smíchem vrhli.

Anežka se jim postavila do cesty. „Nechte ho na pokoji! Nic vám neudělal!“ volala a rozpřáhla ruce.

„Nezastávej se pořád toho sraba!“ zakřičel Zapletal a oběhl ji. „Trochu sněhu mu neuškodí!“

Karel běžel, co mohl, ale daleko rychlejší kluci ho brzy dohonili. Sněhové koule létaly prudce kolem něj a dvě ledovky ho bolestivě zasáhly do hlavy. Zastavil se v běhu a dal si před sebe tašku s učením jako štít, aby si chránil obličej.

Děšť sněhových koulí neustával, kluci už házeli z největší blízkosti.

„Vyválíme ho pořádně ve sněhu, ať má dost!“ zvolal někdo.

Nejméně pět kluků se na něj vrhlo, strhli ho na zem a cpali mu sněh za krk, za košili i do kalhot. Trhl sebou, osvobodil se ze sevření a postavil se na nohy. Znovu mu je podrazili. Bezmocně se kryl rukama, bylo to ale marné. Na celém těle už cítil mokro od tajícího sněhu.

„Nechte mě!“ zaprosil. „To zebe!“ Do očí se mu vedraly slzy bezmocnosti.

„Jen si zvykej!“ připlaskl mu o rok mladší Podešva velkou hroudu sněhu na obličej. „A moc nekřič, nebo dostaneš výprask ručně, že tě v děcáku nepoznají!“

„Tak co je to tady!“ zahřimal za skupinou sytý hlas.

Kluci se otočili a vycpávání sněhem rázem ustalo. Za nimi na chodníku stál asi pětáctýřicetiletý muž a kroutil hlavou. „Vždyť z toho může dostat zápal plic. Koukejte padat!“

Jeden po druhém se začali hoši vytrácet. Muž přistoupil ke Karlovi, podal mu ruku a pomohl mu na nohy. „Otoč se,“ řekl a rukavicí mu oprášil sněh ze zad. „Chlap jako hora, nechá se povalit na zem a nebrání se. A ke všemu ještě brečí.“

Novák si utřel hřbetem ruky slzy a posmrkl. „Oni začali! Já jsem jim nic neudělal!“

„To je ještě smutnější,“ trval na svém muž. „Kdyby ses jim postavil, nikdo z nich by se na tebe neodvážil, na to dám jed. Jenže když viděli, že se jich takovýhle chlap bojí, dali ti dvakrát tolik.“

Karel stál se sklopenou hlavou a neříkal nic. Mokrě šaty ho studily čím dál víc a rozklepala ho zima. Přál si jen, aby ten chlápek zmizel, aby mu dal pokoj a on se mohl co nejrychleji vrátit do dětského domova a převléci se do suchých tepláků.

Neznámý jako by mu četl myšlenky. „Takhle jít domů nemůžeš,“ řekl. „Začíná mrznout. Kde bydlíš?“

Jsem z dětského domova,“ odpověděl tiše.

„Z toho ve Veselské ulici?“

„Ano.“

Neznámý ho chytil za paži. „To je dost daleko. Půjdeš se osušit ke mně a teprve pak se vrátíš domů. Pojd’.“

„To nejde, musím přijít včas ze školy.“ Karel se sehnul pro aktovku, očistil ji od sněhu a chtěl odejít.

„Nepovídej a pojd’! Snad ze mě nemáš strach? Bydlím hned tady naproti,“ ukázal rukou na starší patrový barák. „Osušíš se a půjdeš.“ Vykročil k nově natřeným dveřím.

Zdráhavě ho následoval.

Neznámý se pojednou zastavil. „Ty sis při té mele vyvrtl kotník, že kulháš?“

„Ne, kulhám už dlouho. Po úrazu.“

Došli k domu. Karel k sobě tiskl zuby, aby mu nedrkotaly zimou a nepříjemným napětím. Prošli studenou chodbou a po šerém schodišti vystoupili do prvního patra. V předsíni ho ovanulo příjemné teplo. Po pravé straně předsínky viselo veliké zrcadlo v ozdobném rámu, ve kterém se viděl v celé velikosti. Vedle zrcadla byl vyřezávaný věšák a na něm červená prošívaná bunda s bílým pruhem kolem dokola přes prsa a rukávy. Muž se zul, pak shodil kabát a s úsměvem luskl prsty. „Jen se nestyď, vyzuj se a shod’ ze sebe ty mokré věci. V koupelně je dám na topení, aby oschly.“ Ukázal na jedny z dveří. „Tady je záchod a hned vedle je koupelna.“

Karel se vyzul a pomalu se vysvlékl. Muž od něj převzal mokré šatstvo a zmizel v koupelně.

„Tak tady to je moje doupě,“ řekl, když vstoupil do nevelkého obývacího pokoje. Jeho jednu stranu vyplňovala leštěná stěna s televizorem. Uprostřed místnosti stál konferenční stůl se dvěma křesly a za ním rozkládací gauč, u okna stůl s pohodlnou židlí, vedle vysoká lampa se žlutým stínidlem. Druhou stranu zaplňovala skříň a mohutný fikus.

Karel stál jen v trenýrkách nepohnutě u dveří. Po létech viděl zase soukromý byt a vzdáleně mu připomínal domov, kde kdysi bydlel s tátou.

Muž vzal ze skříně teplákovou soupravu a triko s dlouhým rukávem.

„Tumáš,“ řekl, „zatím si vezmi tohle, než ti věci trochu oschnou. Triko ti bude těsnější, ale natáhneš je na sebe.“

Poděkoval.

Muž vycítil jeho ostýchavost. Sedl si k pracovnímu stolu, otevřel

zásuvku a předstíral, že něco hledá. Počkal, až se host převlékne, a pak k němu přistoupil s napřaženou rukou. „Jsem Jan Pulkrábek.“

Karel zčervenál a opětoval stisk. „Karel Novák...“ představil se. Jeho rozpaky se zvětšily. Nevěděl, jak se v nezvyklém prostředí chovat.

Pulkrábek ukázal na knihovnu plnou knih. „Pokud máš chuť, můžeš si vzít něco na čtení. Mám tam i několik dobrodružných knížek a detektivek.“

Karla zaujal sekretář, za jehož sklem byla vystavena spousta medailí a pohárů. Už když vstoupil do místnosti, všiml si ve vitrině stěny bílé sochy rohovníka. Osmělil se zeptat. „Vy jste boxoval?“

„Ano,“ přisvědčil Pulkrábek. „Jenže ty doby, kdy jsem stával mezi čtyřmi provazy, jsou pryč. Před dvanácti léty jsem převzal trenérské žezlo v místním Spartaku. Jestli máš zájem, mohu ti ukázat nějaké fotografie z ringu. Člověk rád vzpomíná na mladé časy.“

„Ano,“ zahorel Karel zvědavostí, „podíval bych se rád.“

Z první fotografie na Karla koukal nakrátko ostříhaný kluk se směšně velikými boxerkami na ruku.

„Tak tady mi bylo deset let a měl jsem rukavice poprvé na ruce,“ řekl s trochou smutku v hlase Pulkrábek. „Hrome, ten čas letí... Tenkrát mi je navlékl táta jen tak, aby mě v nich vyfotografoval. Jenže pak mi rukavice učarovaly a od té doby jsem zkoušel boxovat s rukama v obyčejných zimních rukavicích. Několikrát mi tekla z nosu červená a pak jsem ještě dostal od táty výprask za zakrvácené šaty.“

Karel obrátil list alba a Pulkrábek ukázal na zažloutlou fotografii. „Tady je mi už patnáct a tohle byl můj první opravdový zápas v ringu. I když mi to rodiče rozmlouvali, s boxem jsem začal vážně a nikdy jsem toho nelitoval.“

„To jste neměl strach, že vám někdo pořádně nabije?“

„Ne, strach jsem neměl. Ale trému pokaždé, a ohromnou. Třeba třikrát za sebou jsem před utkáním bral za kliku záchodu.“

„Tak jste se přece jen bál,“ vyklouzlo Karlovi.

„Ne, opravdu nebál. Strach a tréma jsou dvě úplně rozdílné věci. Strach, ten tě svazuje neustále. Tréma tě ale opustí, jakmile dojde k situaci, pro kterou vznikla. Strach jsi měl například ty, když ti kluci cpali sních za límec.“

„Bylo jich na mě moc...“

„Na tom přece nezáleží, jestli jde proti tobě jeden nebo deset kluků. Bránit by ses měl v obou případech. Pomohlo ti, žes stál jako pařež? Nepomohlo. Dostals naopak jednu tolik, než kdyby ses jim

postavil.“

Karel sklonil hlavu. „Když já se neumím prát...“

„V tom to přece není,“ Pulkrábek zapíchl prst do vzduchu. „Ty se musíš chtít prát v každé situaci a proti komukoli, kdo tě napadne. Pak uvidíš, že budeš mít ode všech pokoj.“

„Já ale kulhám a každý mě přepere... Neumím se prát.“

Pulkrábek rozpráhl ruce. „No vidíš – a jsme zase tam, kde jsme byli předtím. Na tom, že trochu kulháš, přece nezáleží. Jde jen o to, chtít se bránit. Rozumíš? Chtít!“

Karel si povzdechl. „Co kdybyste mě naučil boxovat, jako to umíte vy? Pak bych se určitě nedal.“

„Ani to by ti nepomohlo, když se nezbavíš strachu,“ řekl Pulkrábek. A pak ho napadlo, že by to s tím klukem mohl zkusit, aby z něj nebyla taková brambora. Nic tím nepokazí a pohyb chlapci jen prospěje.

„Už víš, že vedu zdejší oddíl boxu. Trénujeme třikrát v týdnu. Jestli máš opravdu chuť zkusit boxovat, přijď v pondělí v pět hodin do sokolovny.“

„Třikrát v týdnu?“ opakoval Karel. „Nevím, jestli mě ředitelka pustí.“

„Já myslím, že ano. Až ti oschnou svršky, půjdu do domova s tebou a promluví s ní. Taky tě musím omluvit, proč jdeš tak pozdě. Jistě už mají všichni strach, co s tebou je.“

Karlovi se radostí rozbušilo srdce. Už si představoval, jak se naučí boxovat – a pak se kluci těšete! Ať se mu potom někdo zkusí posmívat a říkat mu tu odpornou přezdívku Pajdal! Srazí každého z nich jediným úderem, jako to dělal v Mayových románech Old Shatterhand. Holky za ním budou dolézat, ale on se na ně vykašle a bude se bavit s Anežkou.

Pulkrábek si všiml jeho rozzářených očí. Takový chlap, uvažoval v duchu. Z toho by byl boxer! Jen kdyby nekulhal a nebyl posera. Ale pokusí se dát ho do pořádku, aby si začal věřit.

„Snad něco neprovedl?“ pozvedla o půl hodiny později obočí ředitelka domova.

„Ne, proto tady nejsem. Jdu se jen zeptat, jestli byste mu dovolila chodit na tréninky rohovnického oddílu.“

Překvapeně na něho upřela pohled. „On chce boxovat? On?“

„Jistě,“ přikývl Pulkrábek. „Požádal mě o to. Při cestě ze školy ho kluci pořádně vyváleli ve sněhu. Byl celý mokrý, vzal jsem ho k sobě, aby se osušil. Z toho krátkého seznámení s ním jsem pochopil, že ten

chlapec nemá vůbec sebevědomí. Každý si do něj strčí, ačkoli má postavu jako bohatýr, a kam ho postavíte, tam stojí, dokud ho nepošlete jinam. Myslím, že se ve svém prvotním dojmu nemýlím a že box je zrovna to, co potřebuje. Ne proto, aby se začal rvát, ale aby si začal věřit. Za ta léta, co dělám trenéra, jsem se setkal s mnoha chlapci různých povah a naučil jsem se s nimi pracovat a rozumět jim.“

„Máte pravdu,“ přiznala ředitelka, „jeho povahu jste vystihl přesně.“ Urovnala si brýle na nose. „A vy si myslíte, že když začne bezhlavě mlátit do pytle, že se najednou změní?“

„Ne, ne,“ pospíšil si Pulkrábek s odpovědí. „Nic si nenamlouvám. Nebude bezhlavě mlátit do pytle, jak se domníváte, ale bude se postupně boxerskému umění učit. Bude v kolektivu, kde se mu nikdo nebude posmívat a kde ho budou všichni brát jako sobě rovného. Za to vám ručím. To bude první a moc důležitý krok k jeho proměně.“

„A co když se Novák začne jen prát?“

„Špatně jste mi rozuměla,“ řekl Pulkrábek. „Jestli bude pravidelně navštěvovat naše tréninky, získá trochu víc sebevědomí a postaví se na vlastní nohy. Pokud se opravdu změní, možná, že se jednou dvakrát popere. Pochybuji ale, že by se mu ještě dál někdo odvážil posmívat, vyhrožovat mu anebo ho dokonce napadnout, když se ozve. Tady jde jen o to, dodat mu sebedůvěru, aby zapadl do normálního života jako ostatní děti.“

„Pěkně se to poslouchá a něco na tom je,“ přiznala ředitelka. „Opravdu myslíte, že se vám to podaří?“

„To nemohu tvrdit,“ usmál se Pulkrábek. „Za pokus to ale stojí, ne?“

Odmělčela se a pak se zeptala: „Nebude se tam muset tlouci s jinými chlapci? Mám strach, aby ten váš pokus nedopadl obráceně a z Nováka se nestal ještě větší obětní beránek, než je teď.“ Výstražně pozvedla ruku a pokračovala stejně břitkým tónem. „Box podle mne není sport, který se hodí pro dnešního moderního člověka. Co je krásného a povznášejícího na tom, že se lidé vzájemně mlátí?“

Zaprotestoval. „To je, s prominutím, dost povrchní názor. Boxem se chlapci učí rychlosti, odolnosti a vytrvalosti. Dokážou se pak rychle rozhodovat a reagovat v nebezpečných situacích. Stávají se houževnatými a odvážnými, pěstují si vůli něco dokázat nejen ve sportu, ale i v životě. Samozřejmě, že existují jedinci, kterým jde jen o to naučit se mlátit kolem sebe, ale to se brzy pozná. Každý sport, pokud se dělá rekreačně, lidem prospívá a naopak, každý sport, který se provozuje závodně, je obrov-

ská dřina, pokud chce sportovec držet krok se špičkou. To všechno se pak projevuje i na jeho zdravotním stavu. Vezměte si třeba hokejisty nebo motocyklové závodníky. Hokejista má tvář poznamenanou mnoha šrámy z bojů na ledě, a to nemluvím o naražených kloubech, které ke konci slavné kariéry trápí revma.

Havaruje-li automobilový nebo motocyklový závodník při závodech, má veliké štěstí, když se mu nic nestane. Ve většině případu to ale odnese zraněním. Kolik lidských životů už skončilo za volantem a nikdo se nad tím nepozastaví. Všichni to berou jako normální věc a riziko sportu. Běda ale, když se při utkání něco stane boxerovi!“ Pulkrábek se zarazil a zmlkl. „Promiňte, nechtěl jsem vám tady dělat přednášku. Trochu jsem se nechal unést... To víte, každý brání svůj sport.

Vraťme se ale k Novákovi. Ten bude samozřejmě dělat box rekreačně, o nějaké závodní činnosti nemůže být ani řeč, alespoň pokud bude v dětském domově.“ Pulkrábek se zeptal přímo. „Dovolíte mi, aby to zkusil?“

Ředitelka byla viditelně na rozpacích. Teprve za chvíli neochotně přikývla. „Dobře. Může začít s tréninkem, ale jestli zjistím, že to na něj má negativní vliv nebo že kvůli boxu zanedbává učení, je se vším konec. Ve škole se zatím učí celkem slušně. Až na matematiku...“

„Děkuji vám.“ Podal ředitelce ruku. „Tréninky máme vždy od pěti do sedmi večer v sokolovně. V pondělí, ve středu a v pátek.“

Ředitelka se podívala na hodiny nad dveřmi. „To tedy máte co dělat.“

Vyšel z kanceláře a sestupoval po schodech do přízemí. Dole v chodbě Karel netrpělivě očekával jeho návrat z ředitelny. Když ho Pulkrábek uviděl, pozvedl pravici se zdviženým palcem. „Tak nezapomeň! Po neděli tě chci vidět na tréninku. Ahoj!“

Karlovi se stáhlo hrdlo radostí a kolem žaludku pocítil chvění. Sen, který doposud sníval ve své bujně fantazii, se teď pro něj měl stát skutečností.

Sotva vstoupil do učebny, sesypala se na něj řůra dotazů.

„Proč tě ten chlap přivedl? Cos provedl? Proč šel za ředitelkou?“

„Budu boxovat,“ řekl a nutil se do klidu. Dalo mu to dost práce.

„Ty?“ vykřikl posměšně Jelínek. „Kluci, slyšíte? Já padnu. Pajdal chce boxovat!“

Kolem se všichni rozřehtali a dobírali si ho. „To tě budou muset strkat do ringu párem volů a pevně držet, abys jim neutek! Ty by ses

hodil spíš na šachy než na box!“

„Až ty se naučíš aspoň trochu boxovat,“ překřikoval všechny Zapletal, „to už budu mít takovýhle fousy!“ Ukázal si rukou pod pás a vyprskl smíchy.

Karel sklonil hlavu, ale uvnitř byl pevně rozhodnut. Bude boxovat. Navzdory všem. Slyšel moc dobře jejich posměšky, viděl, jak se mu za zády šklebí a napodobují boxerské výpady. Přesto v některých očích postřehl závist, že ne oni, ale on bude moci chodit trénovat. Ten pocit mu dělal dobře.

Autobus uháněl nerovnou krajinou mezi kopci a blížil se ke Žďáru nad Sázavou. Jaromír Kostka seděl příkrčen na sedadle vedle sociální pracovnice a bez zájmu se díval na ubíhající krajinu. Ani slovem neoceníl její snahu navázat s ním hovor a ani konejšivému ujišťování, že teď se bude mít dobře, nevěnoval pozornost. Všechno v něm bylo pokrčené, scvrklé, vyschlé. Hlavně oči. Už v nich nebyla ani slza, kterou by si ulevil. Sociální pracovnice ho odvážela pryč od domova. Ten byl sice krutý, ale byl to jeho domov, narodil se tam, znal tam každý centimetr půdy a měl tam i nejlepšího kamaráda – jezevčíka Bojdu. Vzpomínka na něj mu sevřela hrdlo. Toužil se vrátit a jeho dětská duše nechápala, proč musí jet někam pryč do neznáma. Ke konci cesty se unavený mozek otupil myšlenkami na vzdalující se domov, hlava mu poklesla a stejnoměrný zvuk motoru ho uspal. Ve spánku se svezl na stranu a opřel se hlavou o ženu, jež ho doprovázela. Objala ho rukou a přidržovala.

Takový je to hezký kluk, a co všechno už prožil, pomyslela si a pozorovala jeho neklidný obličej. Vzpomněla si na nedávnou lékařskou prohlídku Jaromíra, na jeho zbité tělo. Po celých zádech, bocích i nohou se mu táhly červené pruhy po výprasku prutem. Jeho otec byl alkoholik a surovec. Tříkrát v týdnu chodil domů opilý a chlapce pak čekaly nadávky a bití.

Matka se chlapce nikdy nezastala. I ona se ráda napila a dobře se cítila jen ve společnosti mužů, kteří ji obdivovali a hltali opilými pohledy. Manželství byl jen formální svazek a oba manželé si dělali, co chtěli. Jen zřídka se sešla rodina v dobré pohodě pohromadě. Žili v Humpolci ve starém baráku, stranou ostatních lidí a nikdo se o ně nestaral. Teprve, když začal Jaromír chodit do školy, všimla si učitelka jeho bojácné povahy a později objevila i modřiny po bití. Všechno vyvrcholilo v den, kdy se otec Jaromíra Kostky před hospodou porval a přišel domů s rozbitým nosem a velikou modřinou pod okem. Vztek

si opět vylil na chlapci. Seřezal ho tak, že Jaromír dostal vysoké horečky. Když se otec ráno probudil a zjistil to, polekal se. Pak zavolal do práce, že si bere dovolenou, a zůstal s ním doma. Horečka nekle-sala, ale otec se bál zavolat chlapci lékaře, aby neobjevil na jeho těle početné modřiny. Seděl u postele, zapřísahal se, že už nebude pít, a hladil ho. Chlapec začal blouznit.

Nebýt učitelky, která se začala zajímat, co s hochem je, když už druhý den nepřišel do školy, dopadlo by to s ním špatně. Jaromír putoval okamžitě do nemocnice a oba rodiče byli hnáni k odpovědnosti. Soud rozhodl, že se hoch už domů nevrátí a bude vychováván v dětském domově ve Žďáru nad Sázavou.

Když se to dozvěděl, zoufale se rozplakal a prosil, aby ho nechali doma u maminky a u tatínka. Dlouho se loučil s jezevčíkem a sociální pracovnice ho pak musela vést za ruku, protože přes usazené oči neviděl na cestu. Plakal nahlas do té doby, než nasedli do autobusu.

Odpoledne o půl páté dojeli do Žďáru. Žena ho vzbudila, aby se oblékl. Šel vedle ní k dětskému domovu a jeho tváře zase zaplavily slzy.

„Nesmíš plakat,“ pokusila se ho utiřit, „nebo se ti budou všichni kluci v domově smát.“

Po jejích slovech se chlapec znovu roztřásl vzlykotem. „Já tam nechci... Já chci domů...“

Pohladila ho po tváři. „Dobře, jenom se tam na pár dní podíváš, a když se ti tam nebude líbit, odvezu tě zase nazpět, ano? A už neplač, nebo ti slzy umrznou na tvářích!“

Jaromír se trochu uklidnil. Ale když došli k dětskému domovu a sociální pracovnice zazvonila, rozklepala se mu brada a propukl znovu v hlasitý pláč.

Otevřít přišla Stýblová. Hned poznala, že je to nový chovanec. Měli už zprávu, že přijede. Sklonila se k němu.

„Ahoj! Vítám tě u nás. Děti už se na tebe těší!“

„Je unavený,“ řekla sociální pracovnice. „Potřebuje se vyspat a odpočinout si.“

„Jistě,“ přikývla vychovatelka. „Umyje se a může si jít lehnout. Ráno se seznámí s ostatními dětmi. Určitě se mu tu bude líbit,“ řekla a pohladila ho po hlavě.

Na chodbě se objevili první zvědavci. Stýblová je poslala zpátky. „Běžte si uklízet věci. Za chvíli bude večere a vám uklízení trvá věčnost.“

Mezi dveřmi se ukázal i Karel. Jeho pohled se setkal s usazenými

očima Jaromíra – a usmál se na něj.

„Vidiš, máme tady i takové velké kluky a budou se s tebou kamarádit. S nimi se nemusíš ničeho bát,“ řekla a v duchu zapochybovala, že zrovna Novák bude Jaromírovi tou pravou oporou. Vysvlékla chlapečká kabát a odvedla ho do koupelny.

Karel Novák se vrátil do učebny. Před čtvrthodinou z dětského domova odešel Pulkrábek a radost z toho, že se naučí boxovat, byla ještě čerstvá. Kdo to asi je, ten plačící kluk? Za tu dobu, co je v dětském domově, viděl přicházet nejednoho nováčka, ale žádný z nich tolik neplakal a neměl ve tváři tolik strachu a zoufalství. Karel znal tyhle pocity moc dobře a rozhodl se, že chlapečká pomůže překonat první dny v domově. Zároveň tím získá nového kamaráda.

Na pátku z matematiky si vzpomněl až po večeri, když služba sbírala žákovské knížky. Každý pátek se dělala inventura známek za celý týden a následovala schůze, které se zúčastnily ředitelka, obě vychovatelky a všechny děti.

I tentokrát se shromáždily u stolů v učebně, a když se dostavila ředitelka, zaklepala Bečvářová tužkou do desky stolu. „Ticho, děti! Začneme.“

Ředitelka se posadila do čela, položila před sebe hromádku žákovských knížek, pečlivě je urovnala a přisně se rozhlédla po učebně.

„Tento týden nedopadl moc dobře. Tři pětky, šest čtyřek a trojek nepočítaně. Jedniček bylo jako šafránu. Tak jako vždy začneme s pětkami...“

Ředitelka se znovu rozhlédla učebnou. „Nejhorší je Mirek Truhlář. Tento týden se mu podařil lov tří čtyřek z různých předmětů a jedné pětky z fyziky. Soudružky vychovatelky se na tebe od pondělka zaměří, abys dokonale využil studijní čas. Mimoto dostaneš v sobotu i v neděli zvláštní cvičení z fyziky. V sobotu ráno i odpoledne, v neděli jen ráno. Cos lajdáctvím zameškal, budeš dohánět ve svém volnu. S tebou a s Jelínkem jsou neustále potíže jak v učení, tak i v chování. Jste opravdu povedená dvojice. Musíte si ale uvědomit, že za pár měsíců opustíte školu i dětský domov a není třeba, abyste odcházeli do života se škraloupem. Tobě, Mírku, hrozí navíc dvojka z mravů za neustálé vyrušování při vyučování. Zamysli se už konečně nad sebou. Přece nechceš, abychom tě na těch pár dní poslali do domova se zostřenou péčí.“

„Koukejte sekát latinu,“ dodal k tomu kázání Jelínek a ironicky se ušklíbl.

Ředitelka ho napomenula: „Pro tebe to platí zrovna tak.“

Díval se jí do očí, uculoval se a pohledem neuhnul. Tento týden měl v učení skvělý. Z dějepisu opravil čtyřku z minulého týdne na dvojku a z chemie přinesl dokonce jedničku.

Ředitelka se podívala do poznámkového sešitu a pokračovala. „Jako dalšího pětkáře tu máme Jiřího Kadlece. Dostal nedostatečnou z diktátu v českém jazyce a ze slohové práce na téma můj domov čtyřku. I když věřím, že si to opraví, platí pro něj to samé, co pro Truhláře. V sobotu a v neděli se bude učit. Nejde totiž jen o známky. Jirka přinesl v žákovské knížce i poznámku. Během vyučování házel po spolužákovi papírové koule. Zdá se, že žáci z dětského domova si berou za vzor ty nejhorší na škole a snaží se jim ve všem vyrovnat!“

Kadlec zvedl ruku. „Soudružko ředitelko, on začal!“

Vychovatelka Bečvářová ho umlčela. „Když tě někdo při vyučování otravuje a nedá ti pokoj, máš se přihlásit a oznámit to. Od toho tam soudružka učitelka je.“ V učebně to zašumělo nevolí.

„Nejsem žalovník,“ prohlásil Kadlec uraženě a učebna se souhlasně rozhlučela.

„Tak klid!“ napomenula ředitelka děti. „Jaký Kadlecovi navrhneme trest?“

„Ať místo služby myje celý týden nádobí a večer vytírá kuchyň!“ navrhlá pihovatá Markéta.

„To by se ti tak hodilo, ty šplhno!“ vykřikl Jelínek. „Všichni dobře víme, že máš příští týden službu ty a nechce se ti makat! Já s tím nesouhlasím!“

„Nepřihlásil ses o slovo, tak mlč,“ okřikla ho Stýblová. „Kdo souhlasí s návrhem, aby Kadlec celý týden myl nádobí, ať zvedne ruku.“

Nahoře se objevily tři ruce a nakonec se k nim váhavě přidala čtvrtá.

Stýblová se ani neptala, kdo je proti. „Tak tedy další návrh.“

Přihlásila se Anežka. „Zítra máme jít do kina. Navrhují, aby měl návštěvu kina zakázanou.“

„Navrhuje někdo z vás něco jiného?“ ozvala se ředitelka a rozhlédla se po dětech. „Třeba ty, Miloši. Už ani nevím, kdy jsem od tebe naposled slyšela nějaký návrh na potrestání.“

„Mně to je jedno,“ pokrčil rameny. „Jsem pro to kino.“

„Tos nám nic nového neřekl. No dobře, Kadlec zítra na filmové představení nepůjde a zůstane doma. Jenomže to by mu poznámka prošla moc lacino, a proto mu přidáme trochu práce. Nádobí bude mýt celý týden služba, ale kuchyň nám večer vytrže.“

Pohled ředitelky se přenesl na Karla. „Jako poslední pět-

kař v tomto týdnu je Karel Novák. Všichni víme, že se snaží, aby se učil co nejlépe, ale s matematikou má pořád problémy. Tady už se moc dohnat nedá. Nadiktovat mu na sobotu a neděli několik příkladů nemá vůbec cenu. Pokládám za daleko lepší, když mu někdo z jedničkářů vysvětlí postup tak, aby ho pochopil. V úvahu připadá Miloš Zapletal a Anežka Světlá. Ostatní na tom nejsou s počty tak dobře, aby mohli učit druhé. Co ty na to, Miloši?“

Zapletal protáhl obličej. „Já?“

„Ano, ty. Prospěch máš výborný a v matematice vynikáš. Pro tebe bude hračka vysvětlit Novákovi správný postup. Nebo chceš, aby měl na vysvědčení na konci roku čtyřku? Víš dobře, jak to ovlivní výběr zaměstnání. A na výslednou známku z matematiky se hledí všude. Tak co...?“

Miloš na okamžik zaváhal. „Dobře, já to s ním zkusím. Za výsledek ale neručím.“

Jelínek zamrkal. Nevěřil svým uším. Zapletal bude doučovat Pajdala! To se mu snad jen zdá. Všem pořád říká, že ho nemůže ani cítit – a teď tohle.

Ani Karlovi se to nezdálo. Zapletal na něj určitě šije nějakou boudu.

Ředitelka spokojeně kývla hlavou. „Nemysli si ale, Karle, že to odbudeš. Teď musíš zapřáhnout. Od pondělka chceš chodit třikrát v týdnu na tréninky boxu. Podmínila jsem svůj souhlas tím, že si zlepšíš prospěch. Jestli budeš nosit pětky, s boxem se rozluč.“

Podívala se znovu do poznámek a zřejmě tam už nic nenašla. „Jak vidíte, napadlo dnes opět plno sněhu. Ráno po rozcvičce se oblečete a kolem budovy i v parku odmetete sních z chodníků a posypete je. Odpoledne posypání obstará služba. Je k tomu nějaký dotaz?“

Nikdo se nepřihlásil. Děti už považovaly schůzi za skončenou a začaly se zvedat ze židlí.

„Počkejte ještě,“ zarazila je Stýblová. „Ještě jsme neskončili.“

„Nebudu vás už dlouho zdržovat,“ slíbila ředitelka s úsměvem. „I když jsem si vás tu nechala všechny, týká se to především malých. Polovina z vás nebyla vychovávána rodiči a od malička jste v dětském domově, takže si jen mlhavě dovedete představit, jak to chodí v normální rodině, kde jsou oba rodiče. Nad naším dětským domovem má patronát národní podnik Žďárské strojírný a slévárny. Po domluvě s některými pracovníky podniku jsem dohodla, že ten, kdo bude mít zájem, může se na sobotu a neděli do takovéto rodiny podívat a prožít

volno zrovna takovým způsobem, jako děti s oběma rodiči. Určitě se mnozí z vás s těmito lidmi spřátelí. Již příští týden si pro některého z vás přijdou. Není to samozřejmě povinné, kdo z vás se do některé z těchto rodin nechce podívat, nemusí. O všem si ještě popovídáme ve středu.“

Anežka zvedla ruku. „A jak si nás budou vybírat?“

„Jako koně přece,“ vykřikl Truhlář. „Nejdřív budou chtít vidět zuby.“

Ředitelka se na něj přísně podívala a Mirek sklopil oči k zemi.

„Nepřeháněj to a nestraš,“ řekla klidně. „Rodiče budou postupně chodit do domova a některého z vás si vyberou, aniž budete vědět koho. Vy si je budete moci prohlédnout, poznat je, a až odejdou, zeptám se vybraného, jestli k nim do rodiny chce jít.“

Zapletal se ušklíbl. „To jsem rád, že my, co letos vycházíme, toho budeme ušetřeni. Budou sem chodit jako do krámu a prohlížet si nás jako koně na aukci.“

„Ale Miloši, to přece není pravda. Přijdou mezi vás jako kamarádi a budou si s vámi povídat o všem možném. Povi vám něco o sobě, kde pracují, o svých zálibách a tak. Na všechno se jich můžete vypyávat. Bude to jako beseda.“

„Už tu besedu vidím,“ ušklíbl se Zapletal.

Sedmiletý Robert Kukučka zvedl ruku. „A svezou nás ti páni taky autem?“

Ředitelka se usmála. „Pokud ho mají, tak určitě.“ Ukončila besedu, zvedla se a dala dětem volno.

Karel tu noc nemohl dlouho usnout. Převaloval se ze strany na stranu. Hlavou se mu honila jediná myšlenka, a tou byl box. Bude trénovat poctivě a brzy všem, co ho odstrkovali a přehlíželi, všechno oplatí. Už ho nebudou volat přezdívkou Pajdal, ale jménem.

Z postele od okna se ozval přidušený výkřik a několik nerosrozumitelných slov. Spal tam nováček Jaromír Kostka. Karel se posadil, chvílku naslouchal, pak slezl z postele a šel se na něj podívat. Opatrně mu urovnal příkrývku. Chlapec sebou hodil a zase něco zamumlal. Dál už ležel klidně.

Bylo mu ho líto. Kdoví, jaký měl život. Natáhl ruku a lehounce ho pohladil po tváři. Pak si šel lehnout.

Konečně usnul, ale ani jemu nebylo dopřáno klidného spánku. Sotva zavřel oči, přišel živý sen.

Děti z dětského domova se proháněly za městem na lyžích, na

sáňkách a koulovaly se. Tu se náhle obloha zatáhla černým mrakem a Karel uslyšel zoufalé a zděšené výkřiky. „Pozor! Jde sem na nás strašný obr! Pomóc...!“ Děti prchají, nestvůrný obr podobný příšeře z jednoho japonského filmu napřáhl velikou chlupatou ruku a jedno z křičících dětí přitáhl k sobě a s chechotem ho vyzdvihl nahoru. Byla to Anežka. Když se ocitla obrovi nad hlavou, zoufale vykřikla a začala plakat.

Karel vykročil k obrovi a kupodivu neměl žádný strach. Zatnul ruce v pěst a vykřikl: „Vydrž, Anežko! Už jdu!“

Děti se překvapeně zastavily v úprku. Obr už ho také spatřil a začal se strašlivě smát. Jeho smích se odrazil od okolních kopců a v ozvěně se vracel nazpátek. Konečně se obr uklidnil a zvolal: „Tohoto poseru moc dobře znám. Už dlouho jsem se tak dobře nezasmál. Právem ti říkají Pajdal, ty kulhavče! Jseš vůbec rád, že trochu chodíš, a chtěl bys někomu vyhrožovat? Rozmáčknu tě jako mravence!“

Karel se zastavil před obrem. Nadechl se, vyskočil a velkým rozmachem ho udeřil do žaludku, kam až dosáhla jeho pěst.

Obr vyjel, bolestí se schoullil a s úpěním se skácel k zemi. Karel k němu znovu přiskočil a prudce ho uhodil mezi oči.

Šeredná huba s vousy jak hřebíky se bolestí zkroutila, oči překvapeně několikrát zamrkaly, než obr naposledy vydechl a mohutné tělo znehybnělo.

Všechny děti se k nim začaly sbíhat.

„Hurá, je po obrovi!“ volaly. „Ať žije Karel Novák!“

Všichni, i ti, kdo se mu vždy jen posmívali, ho poplácávali po zádech.

„Ty se ale umíš prát!“ slyšel ze všech stran. „Jseš kádr!“

Stál v jejich středu a byl šťastný...

Ze sna ho vytrhl hlas vychovatelky. „Budíček! Vstáváme!“

Protáhl se a rovnýma nohama vyskočil z postele. Pak se podíval k oknu. Jaromír Kostka pomalu vstával a oči mu bojácně tékaly z místa na místo. Nevěděl, co má dělat.

Karel přehodil přikrývku přes pelest postele a zamířil k němu. „Ahoj,“ řekl. „Ničeho se tu nemusíš bát. Dělej všechno jako ostatní a za chvíli tu budeš jako doma.“

„Ano,“ přikývl Jaromír.

„Dolů na rozcvičku!“ vykřikla služba.

„Tak pojď,“ plácl ho Karel po zádech. „Dole si sundáš pyžamo a zacvičíš si. Je to docela prima. Cvičí se jen v trenkách a teniskách. Vychovatelka ti je už jistě připravila k prádlu.“

Vyšel z ložnice, Jaromír Kostka za ním.

Karel tentokrát cvičil na chodbě se zápalem a myslel přitom na box. Pak dostal nápad, že si půjde po snídani ven do parku zaběhat, ale Bečvářová mu plán překazila. „Kdepak, Nováku. Pamatuješ, co se včera v učebně projednávalo? Ty nevíš, že tě má Zapletal doučovat v matice?“

Jeho nadšení rázem vyprchalo. „Vím.“

„Tak koukej dojít za Milošem a požádej ho, aby se s tebou šel učit. Až mi oznámí, že látku ovládáš, můžeš běhat.“

S protaženým obličejem šel Karel za Zapletalem. Miloš ho kupodivu přátelsky šťouchl pěstí do žeber a vzdychl. „Tak jdem na to, Pajdale. Doufám, že nejsi moc omezenej a pochopíš to brzy. Chci jít hrát s klukama fotbal.“

Karel nevycházel z údivu. Miloš mu ani nenadává, ani nevyhrožuje, že tu s ním musí trčet, zatímco ostatní už jsou venku. Nemohl tušit, že se s ním Zapletal nedoučuje z lásky k němu, ale ze žárlivosti. Příčinou byla Anežka. Čím dál víc se mu líbila a čím dál víc žárlil na to, že vyhledává Pajdalovu společnost a zastává se ho. Kdyby nedoučoval Pajdala on, dělala by to ona a byli by pořád spolu. To nemohl dovolit. Ve všem vynikal a na co sáhl, to mu šlo od ruky. A ona dolízá za Pajdalem! Pochopil, že zesměšňováním a bitím Pajdala u ní nic nezíská. Nejdřív se tomu vzpíral, ale bylo to silnější než on. Přistihl se, že v její přítomnosti nemluví sprostě a snaží se upoutat její pozornost.

Anežka se také převlékla do tepláků a šla s ostatními do parku na plácek. Zapletal se za ní díval, dokud nevyšla ze dveří, a pak se znechuceně sklonil nad knihou.

V pondělí v půl páté vyšel Karel z dětského domova s taškou přes rameno. Měl v ní triko, tenisky a tepláky. Každým krokem, kterým se blížil k sokolovně, jeho báječná nálada uvadala a vkrádaly se obavy, jak ho přijmou a přivítají boxeři a zda jim nebude pro smích. Do sokolovny vešel s notnou dávkou nejistoty a před vrátnicí se zastavil. Nevěděl, kam jít, nerozhodně se rozhlížel.

Okénko u vrátnice se otevřelo a ukázala se v něm hlava staršího přísného muže. „Koho hledáš?“

„Boxery,“ řekl plaše. „Prý tady mají trénink.“

Hlava v okénku přikývla. „Jo, trénujou tu. Jdi doprava a za litačkama mají šatnu. Pár jich tam už je.“

Ozval se zvuk otevíraných dveří. Karel otočil hlavu a uviděl Pulkrábka. Trenér roztáhl ústa do úsměvu. „Tak sis to nerozmyslel? Pojd’

se mnou.“

V šatně bylo živo a neustále přicházeli další chlapci. Přišlo i několik mužů. Karel se převlékl do tepláků, sedl si na lavičku a nasměle se rozhlížel kolem sebe.

Pulkrábek se podíval na hodinky. „Tak hoši! Už jste měli stát připraveni v tělocvičně! Dvě minuty přetahujeme převlékání. Jdeme!“

Sál tělocvičny byl přímo proti šatně. Po jeho pravé straně byla řada oken krytých drátěným pletivem. Mezi okny byly ve zdi připraveny železné sklápěcí držáky, na které se zavěšovaly boxerské hrušky a pytle.

„Jardo,“ zvolal Pulkrábek na jednoho z mužů, „dej nástup!“

Pak se postavil před řadu nastoupených rohovníků. „Hoši, vítám mezi námi nového člena Karla Nováka. Doufám, že ho dobře přijmete do kolektivu. A teď všichni poklusem kolem tělocvičny! A trochu svižněji!“

Po patnáctiminutovém běhu následovala rozsvička. Karel se snažil, aby ve všem stačil ostatním, ale už při běhu po prvních třech kolech odpadl a ostatní ho předbíhali kolo za kolem. Ani při rozsvičce to nebylo lepší. Pot se z něj jen lil, byl pomalý a pokaždé udělal o několik cviků méně než měl.

Konečně rozsvička skončila a Karel si vydechl. Otřel si z čela pot a dychtivě čekal, kdy dostane rukavice a bude boxovat do pytle.

Nic takového se nestalo. Trenér vzal do ruky stopky.

„Kromě Nováka si teď všichni vezmou zátěž a dáme si čtyři kolečka stínového boje!“

Zvědavě pozoroval, co se bude dít.

Boxeři si vzali z plechové krabice do každé ruky třicetidekový kovový váleček a Pulkrábek zmáčkl stopky.

„Čas!“

Chlapci zaujali základní postoj a pak boxovali proti neviditelnému soupeři.

Stál trochu zmaten na místě a nevěděl, co má dělat.

„Pojď sem,“ mávl na něj Pulkrábek. „Dnes ti ukážu stěh neboli kryt boxera a pohyb nohou.“

Postavil se před Karla. „Jsi pravák?“

„Ano.“

„Fajn. Dělej po mně, co ti budu ukazovat. Rozkroč se asi na šířku ramen a pravou nohu ponech asi třicet centimetrů vzadu. Teď se natoč levým bokem dopředu a bradu schovej za ramię. Pravačku si přitiskneš loktem na žebra a pěst přiložíš k bra-

dě... Ano, tak. A musí být pevně sevřená. Protože čím je pěst pevnější, tím je úder tvrdší. Jak se naučíš základ, tak budeš potom i boxovat. Chyby, které neodstraníš hned v začátku, ti už zůstanou.“

Karel přikývl a sevřel pěst, až mu zbělely klouby.

„Tak to zas přehánět nemusíš,“ usmál se Pulkrábek. „Dál si loktem levé ruky budeš krýt žebra a žaludek, a protože je to přední ruka, pěst je vystrčena asi pětadvacet centimetrů k soupeři, a to ve výši úst... Výborně! Jen se tolik nezakláníj! Stačí. Uvolni a postav se znovu do střehu. Lokty na žebra! Tak – je to ono.“

Trenér se podíval letmo na stopky a křikl na stínující boxery: „Běží závěř! Všichni jedeme sérii direktů! A co nejrychleji!“

Chlapcům létaly ruce od brady v rychlém tempu, dokud trenér s pohledem upřeným na stopky nezvolal: „Čas!“

Ozývaly se prudké výdechy. Zkušení borci vyrazili z plic vydýchaný vzduch a zhluboka vdechovali čerstvý. Ozval se i šumot hlasů.

„Nebavím se, uvolňuji se,“ rozléhal se Pulkrábekův hlas tělocvičnou. „V minutové pauze odpočívám a připravuji se na další kolo, abych je mohl absolvovat v maximálním tempu. Čas!“ dal povel k dalšímu kolu stínového boje a otočil se znovu ke Karlovi.

„Teď si povíme něco o chůzi boxera. Pohyb nohou v ringu je důležitější, než si myslíš. Co je někomu platné, že má úder jako z děla, když ho neumí dát, protože neovládá práci nohou a nedokáže se rychle a v souladu s prací rukou přiblížit k soupeři na potřebnou vzdálenost?“ Položil Karlovi ruku na rameno. „Ty nebudeš na nohou jako baletka, ale zas tak strašné to nebude. U tebe se zaměříme hlavně na pohyb trupu, aby se tenhle nedostatek trochu srovnal. Podívej se.“

Pulkrábek si založil ruce za záda, mírně se rozkročil a vykročil. „Vidíš? Kupředu jde levá noha a zároveň s ní vysunujeme vpřed pravé rameno. Nohou vykračujeme trochu do strany. Následuje pravá noha a vpřed vytáčíme levé rameno. A tak se to pořád střídá. Všiměj si, že zadní nohu vytáčím patou ven, a abych dostal rameno kupředu, pracuje celý trup. Přitom je velice důležitý pohyb v bocích. Tím, že jde vpřed levá noha a pravé rameno, si boxer udržuje stabilitu. Rozkročen je na šíři ramen. Větší rozkrok zpomaluje pohyb a boxer je těžkopádný. Teď si to zkus sám.“

Trenér se podíval na stopky v ruce a zvolal na stínující boxery: „Čas!“

Chlapci přestali stínovat a spustili ruce k pasu.

Karel Novák se snažil napodobit chůzi přesně tak, jak to viděl u Pulkrábka, ale nohy ho nechtěly poslouchat. Jeho pohyby připomínaly chůzi robota. Pulkrábek ho opravoval, radil mu a dodával chuti.

„Neboj se, naučíš se to. Není to tak těžké. Je jen třeba, abys chůzi trénoval i doma, aby se ti co nejdřív dostala do krve. Chce to koutek, kde tě nikdo nebude očumovat a smát se ti. Až zvládneš pohyb nohou, přejdeme k nácvičku úderů. Ten je mnohem těžší.“

Zatímco Karel nacvičoval chůzi, boxeři po stínovém boji přešli na další tréninkové variace. Třetina byla u pytlů, druhá třetina skákala přes švihadla a zbytek si navlékl rukavice na řízený sparring ve dvojicích. Po čtyřech třiminutových kolech s minutovými přestávkami se skupiny vystřídaly, až každý z boxerů absolvoval vše. Tělocvičnou se rozléhal zvuk úderů, dupot nohou a vyrážení vydýchaného vzduchu po každém úderu.

Pak i Karel dostal švihadlo a pokoušel se skákat. Moc mu to nešlo. S obdivem se díval na ostatní, s jakou rychlostí se jejich švihadla otáčejí.

„Učenej z nebe nespád,“ řekl Pulkrábek, když viděl Karlovu marnou snahu. „Většina z těch, na které se díváš, skákala zpočátku zrovna tak jako ty. Všechno teprve přijde.“

Po švihadle dostal Karel do ruky tenisový míček a za pohybu jím střídavě oběma rukama pinkal o zem. Tímhle cvičením se zdokonaloval pohyb nohou v ringu. Ke konci tréninku se hrála košíková a úplně na závěr přišlo na řadu posilování břišních svalů.

Karel byl prvním tréninkem zklamán. Počítal, že hned dostane rukavice a bude se učit boxerským úderům a různým fintám. A zatím se mohl dívat jen na druhé, jak jejich ruce buší jednotlivými údery nebo bleskovými sériemi do pytlů. Musím se boxerskou chůzí naučit co nejdřív, umínil si. Trenér přece řekl, že s opravdovým boxem začne teprve tehdy, až ji zvládnu. První zklamání se vytratilo a do domova se vrátil s dobrou náladou a odhodláním vydržet.

„Jak se ti líbilo na tréninku?“ zeptala se ho Stýblová, když vstoupil do učebny.

Pohledy všech dětí se stočily k němu. Zapletal se zachmuřil, když viděl, že Anežka přestala číst a i ona se zájmem čeká na Pajdalovu odpověď. Dráždilo ho to.

„Doceła to šlo,“ odpověděl a cítil se o stupínek výše než jindy. V obličejí kluků četl opravdovou závist.

„Hlavně, že se ti tam líbí,“ řekla Stýblová. „A nezboxovali tě

tam?“

„Kdepak. Rukavice jsem na rukou vůbec neměl.“

Jelínek vyskočil od stavebnice F-1 a ušklíbl se. „Když uviděli takového sraba, pochopili, že by mu víc než boxerky na ruce slušel dudlík v hubě!“

Kluci vyprskli.

„Nech toho,“ napomenula ho vychovatelka. „Ty si myslíš, že tobě by dali rukavice hned? Proč se neposmíváš třeba Zapletalovi? Z toho máš strach, vid'. Z toho usuzuju, že jsi ještě větší posera než Karel a navíc velký chvástal, protože napadáš slabší chlapce, než jsi sám, abys ukázal, jaký jsi kabrňák. Jenomže tím dokazuješ pravý opak.“

Zapletal si dobře všiml, jak po vychovatelčiných slovech pokývala Anežka souhlasně hlavou. Jeho žárlivost nezmírnilo ani to, že Stýblová prohlásila veřejně, co bylo obecně známo, že on je nejsilnější kluk v domově.

Karel se celý rudý vytratil na chodbu. Ještě než došel dveře, zaslechl Jelínkovu odpověď.

„Nevytahuju se na žádné malé kluky! Pajdal je o hodně větší a silnější než já. A Zapletal je můj kamarád. Nevím, proč bych se s ním měl přát.“

Karel přitiskl ucho ke dveřím.

„To ano,“ slyšel hlas vychovatelky. „Karel má určitě větší sílu než ty, ale moc dobře víš, že si nechá všechno líbit, a zneužíváš toho. Nejen ty, ale i ostatní. Kdyby byl rváč, jistě bys mu poklonkoval a vnucoval by ses mu.“

Karel odstoupil od dveří a měl na sebe vztek. Klidně mohl říct, že rukavice měl, a nemusel poslouchat hloupé narážky. Příště si dá pozor. Nahmatal na zdi vypínač a rozsvítil. Založil si ruce za záda a pokusil se o boxerskou chůzi. Šlo mu to už daleko lépe. Zaslechl cvaknutí kliky a málem upadl, jak se rychle snažil o normální postoj.

Na chodbu vyšla Stýblová.

„Co tady děláš? Běž si umýt ruce a jdi mezi ostatní.“

Když se vrátil s knížkou v ruce do učebny, uvítal ho Zapletalův posměšný výkřik.

„Pozor! Uvolněte cestu! Přichází šampion světových ringů!“

Zase se několik kluků zasmálo. Dělal, že nic neslyší, sedl si k volnému stolu a otevřel knížku. Nepřečetl ještě půl stránky, když si k němu přisedl Truhlář s Jelínkem. Stýblová byla s menšími dětmi v koupelně, dohlížela na ně, jak se myjí, a na její pomoc nemohl spoléhat. Určitě mu nechtějí nic dobrého.

Jelínek si založil ruce na prsou. „Nemíním poslouchat kecy, že si troufám na slabšího. Jseš větší, silnější a teď ještě chodíš do boxu. Za měsíc, až se naučíš boxovat, tě prověřím. Tak se snaž a trénuj.“

Byl přesvědčen, že kdyby Pajdal chodil do boxu třeba tři roky, bude pořád taková bábovka. Se zadostiučiněním sledoval jeho reakci.

„Já se nechci prát,“ řekl Karel stísněně. „Dejte mi pokoj.“

Zvedli se od stolu. „Tak za měsíc,“ připomněl Truhlář.

Karel se znovu sklonil nad Stěnkou Razinem a v ten okamžik na všechno zapomněl. Měsíc je dlouhá doba.

Druhý den hodinu před večerí se ozval venkovní zvonek a do dětského domova přišli dva starší páni.

„Nazdar mládeži,“ pozdravil bodře jeden z nich. „Jdem se podívat, jak se vám daří.“

Učebna ztichla. Ticho se rozhostilo i v herně, několik dětí odtud zvědavě vykouklo. Všichni hned věděli, že to jsou ti, co si některé z nich mají vzít na sobotu a neděli do rodiny.

Menší muž se pousmál. „Nebojte se, my vás neukousnem. Nebo snad vypadám jako Drákula, že jste tak ztichli? Jsem jen obyčejnej chlap, kterýho se můžete zeptat, na co chcete, a který vám rád odpoví – když bude vědět.“ Rozhlédl se po dětech a zeptal se. „Kdo z vás umí bruslit?“

Děti se váhavě rozhlížely kolem sebe a pak se pár kluků přihlásilo.

„To není moc,“ řekl muž. „Holky bruslit neumí?“

Dvě zvedly ruku.

„Aspoň něco,“ zamnul si ruce. Potom zvedl prst do výše.

„Tak děti, a jestlipak jste už někdy viděly opravdový hokej? Ne v televizi, ale ve skutečnosti?“

„Ještě ne,“ řekl za ostatní Sobotka.

„A chtěl bys ho vidět?“

„Ano, chtěl.“

„Tak víte co, mládeži? Já vás na takovej opravdovej hokej všechny zvu. Kdo bude mít zájem, půjde se mnou v pátek na kluziště Spartaku, a tam vás posadím na nejlepší místa, odkud budete senzačně vidět. Souhlasíte?“

Učebna trochu ožila. „A dá nám na to ředitelka peníze?“ zeptal se Dolejš, který se na otázku, kdo bruslí, přihlásil jako první.

„Peníze nebudete potřebovat,“ prohlásil muž. „Jsem předsedou místního Spartaku a už jsem vám řekl, že vás zvu. Tak jste pro?“

Do učebny se pomalu přesunuly i děti z herny. Zvědavost byla

větší než ostych a ten pán, co mluvil, se zdál být docela dobrý.

Druhý muž se také ozval. „Vidíte, než jsem stačil otevřít pusku, už si vás předseda tělovýchovné jednoty pěkně přitáhl k hokeji a já jsem vyšel naprázdno. Přesto ale zkusím štěstí. Má někdo z vás rád zvířata? Konkrétně koně? Kdysi jsem jezdil závodně, teď už mám koníčky jen jako koníčka,“ zasmál se. „Jsem členem jezdeckého oddílu místního Spartaku.“

O koně byl zájem veliký.

„A to bysme jezdili úplně sami?“ ozval se dotaz.

„Zpočátku ne. Držel bych koně za uzdu. Pokud byste ale prokázali, že máte ke koním vztah víckrát a trochu se otrkali, pak ano.“

„To jezdíte venku i v zimě?“ ozval se další.

„Samozřejmě. Sníh koni nevadí.“

„A kopou?“ zeptala se černovláška vedle Dolejše. „Já bych se jich asi bála.“

„Jen někteří,“ odpověděl muž. „K těm vás ovšem nepustíme. Není čeho se bát.“

„A kdy byste nás tam vzal?“

„Třeba příští týden ve středu odpoledne. Nejdříve to musím projednat s vedením oddílu. Nemusíte ale mít obavy. Každopádně ti, co se nebudou bát, se na koni svezou.“

Na menším muži bylo vidět, že nevydrží být dlouho zticha. „Abychom se ne bavili jen o koních a hokeji, řeknu vám, že oba pracujeme ve Žďárských strojárnách, a to na jednom pracovišti. Jsme slévači a tavíme železo. Oba jsme ženatí. Já mám doma děvče, chodí do páté třídy a ráda by se seznámila s nějakou stejně starou kamarádkou nebo kamarádem. Ať děláme co děláme, sama se s námi o sobotách a nedělích nudí!“

„I já mám desetiletou uličnici,“ skočil mu do řeči dlouhán. Určitě ještě nevěděl, že už má přezdívku Žokej. „Ráda maluje a nejradši koně. Už několikrát vzala z jízdárny bez mého svolení klisnu Britu a projížděla se kolem jako na Divokém západě. Několikrát dostala výprask, ale Britu na pokoji nenechá.“

Děti se zasmály. Muž se naklonil k Truhlářovi a zeptal se. „Co třeba zajímá tebe?“

Truhlář trochu zčervenal a pak řekl: „Všechno.“

„Opravdu?“

„Ano. Ale do rodiny k vám nepůjdu. Tenhle rok už vycházím a na mě se to nevztahuje.“

„Na mě taky ne!“ přidal se Jelínek vedle něj. „Na hokej a na ty

koně bych se šel podívat, ale jinak nic.“

Muž ho přátelsky plácl po rameni. „Vždyť jsem nic takového neřekl. Myslel jsem, jestli tvůj kamarád třeba fandí fotbalu nebo rád modeluje či cokoli jiného. Já jsem v mládí fandil moderní hudbě, hlavně beatu, a hrál jsem na kytaru. Jestli o to budete stát, mohl bych vám někdy přijít zahrát a zazpívat.“

„Ano, přijďte!“ ozvalo se několik hlasů, mezi nimi i Anežčin. Dvakrát byla v pionýrském táboře a táborový oheň s hrou na kytaru byl pro ni největší zážitek. Děti, které se dostanou do rodiny k těmto dvěma, se asi budou mít dobře, prolétlo jí hlavou. Ale stejně to pro ně bude trapas. Každopádně jsou to pro ně cizí lidé. Budou se před nimi stydět a nebudou ve své kůži jako v domově, kde se mezi kamarády chovají bezprostředně a bez zábran. Až přijdou do rodiny podruhé, potřetí, najdou tam jakési zázemí, nakonec se mohou svěřit se svými trable a touhami, které by vychovatelce neřekly.

Zapletal si kreslil na kus čistého papíru papuláčky a poslouchal, o čem se hovoří. Na hokej se půjde podívat rád, i na koni by se svezl. Jinak to po něj byla fraška. Zdálo se mu, že se ti chlapi přetvařují a dělají se lepší, než jsou. Pozoroval, že ti menší docela zaujatě poslouchají, a když byly zodpovězeny první dotazy, ostych pomalu mizel a ptali se stále častěji. Nemohl pochopit jejich zájem, když i ti nejmenší ví, že jejich praví rodiče jsou daleko odtud, že se o ně špatně starali, bili je, až byla sociální péče nucena dát děti sem do dětského domova. Cizí přece nemohou být lepší než vlastní. Co z toho ti kluci a holky budou mít? Ptal se sám sebe. Celý den jim budou stát za zadkem a vnucovat se. Chceš tohle anebo tohle? Chutná ti u nás? Nechceš ještě přidat? Nemáš žízeň?

Docela živě si představoval, jak to bude. Vstal od stolu a šel k oknu. Ve světle pouliční lampy viděl, že venku řídce poletuje droboulinký sníh a ulice zeje prázdnotou. Pociťl chlad a přitiskl se nohama na topení pod oknem. Podíval se po Anežce. Seděla mezi ostatními dětmi kolem těch chlapů a usmívala se.

Jelínek s Truhlářem se také zvedli od stolu a opřeli se vedle něj.

„No vida,“ usklíbl se polohlasně Jelínek, „a máme hned nové taťinky. Dnes dva, zítra další dva nebo tři atakdále. Nemáš Miloši, o nějaké zájem?“

„Dej mi pokoj,“ zabručel nevrle Zapletal. „Nemám náladu na blbý kec.“

„To víš, že by chtěl,“ řekl Truhlář. „Jenže by musel předem vědět,

že je to milionář. Toho by bral všema deseti.“

Zapletal měl na jazyku něco ostrého, ale pak se tlumeně zasmál. „Máš pravdu, takovýho bych bral.“

Truhlářovi zakručelo v břiše. „Mám hlad jako vlk a oni tu snad budou kecat do rána,“ hodil hlavou k oběma mužům.

„Už se zvedají,“ řekl Jelínek. „Teď pomaširujou oznámit ředitelce, koho si vybrali, a že nás pozvali na hokej a na koníčky, aby si připsali nějakou zásluhu.“

„Tobě se tam nechce, že tak blbě kecáš?“ zeptal se Zapletal zlostně a vztek v něm rostl, protože Anežka přešla k Pajdalovi a bavila se s ním důvěrněji, než by si přál. „Jestli tě hokej nebaví, můžeš sedět doma.“

Jelínek zmlkl. Měl za to, že když se bude těm dvěma chlapům, co si chtějí hrát na hodné tatínky, vysmívat, Miloš se přidá. Cítil se dotčen a šel si sednout na své místo.

„Tak se v pátek uvidíme na hokeji,“ rozloučili se muži s dětmi. „Doufáme, že přijdete všichni. Ahoj!“

Vyšli ze dveří a po jejich odchodu se okamžitě utvořily skupinky a živě rokovaly.

„Děti,“ zatleskala vychovatelka rukama, „nechte bavení a jděte si do herny uklidit hračky. Ten, kdo se ještě učil, učení sklídí a připraví si tašku na zítřejší den. Přichystáme se k večeři.“

Služba šla se Stýblovou do kuchyně připravovat talíře. Dnes byly k večeři párky s chlebem, a to bylo jídlo, na které se všechny děti těšily.

Truhlář nakukoval pootevřenými dveřmi do kuchyně. Pozoroval, jak vychovatelka z výšky pouští celé svazky párků do horké vody a sbíhaly se mu sliny.

Karel si rovnal tašku s učáním a pociťoval lítost. Byl v dětském domově už několik let a nepřestalo se mu stýskat po šťastném rodinném prostředí. V duchu těm malým záviděl. Ti, co budou chodit do rodin, určitě dostanou k narozeninám nějaký dárek a nikdo, ani ředitelka nebude vědět, co v tom balíčku je, a bude to velké překvapení pro všechny. V tu chvíli neměl v hlavě ani box. Vzpomněl si na něj, až když usínal. A pak opět snil o nepřemožitelnosti a slávě.

Druhý den, jen otevřel oči, už se začal těšit na večerní trénink.

A Pulkrábek ho večer v tělocvičně pochválil. „Koukám, že chůze ti jde bezvadně. Seznámím tě tedy s prvním základním úderem. Je to přední přímý úder neboli levý direkt.“

Karel si ještě před týdnem představoval, že to není tak jednoduché. Ruce ho nechtěly poslouchat a nohy měl jako ze dřeva. Když mu Pulkrábek direkt předváděl, vypadalo to jednoduše, ale když se po něm pokoušel úder opakovat, dopadlo to špatně.

Trenér se usmíval. „Neboj se, půjde to. Bude to ale ještě chtít hodně tréninku a námahy, než se direkt a ostatní údery naučíš. Jakýkoli úder se ti musí stát přirozeným pohybem. Je to souhra všech svalových partií, a ta musí být přesná jako stroj. Hochu, box, to je kupa dřiny a odříkání. To si musíš, Karle, uvědomit v prvé řadě. Tenhle sport mohou dělat jen chlapi, kteří se nebojí rány a dokážou ji nejen přijmout, ale i dát. Znamená to přemoci strach a tvrdým tréninkem získávat vlastnosti, které dělají boxera boxerem.“

Karel zamžikal. „To budu muset boxovat hned s těmi dobrými, abych si zvykl na rány?“

„Kdepak, to ne. Špatně jsi mi rozuměl. Na rány si člověk nezvykne nikdy. Bolí pokaždé stejně. Naučí se je jen přijímat, aniž mrkne okem. Je to jistý druh sebezapření. Každý boxer je ovšem jiný, a to nejen fyzicky, ale i povahově. A povaha z velké části určuje jeho styl. Některý boxer v ringu utíká a bije jen z obrany. Jiný zase pro změnu neustále útočí a další skloubí oba způsoby boje dohromady. A to je právě ten způsob, který se ti musí dostat do krve. Není moc boxerů, kteří umí nejen unikat úderům, ale dokážou taky tvrdě zasáhnout soupeře, když to nejméně očekává. Připravit si dobře útok třeba náznakem úderu nebo klamným pohybem.“

Pulkrábek přerušil vysvětlování a zaburácel na tělocvičnu.

„Tak hoši, makáme! Nějak jste polevili v tempu a do konce kola zbývá ještě celá minuta. Přidejte!“

Vrátil se pohledem ke Karlovi a dloubl ho do prsou. „Vidíš...? Takovouhle makačku budu bez pardonu vyžadovat i od tebe. Tak co, nerozmyslíš si to ještě?“

„Ne, už jsem se rozhodl. Budu trénovat stejně tvrdě jako ostatní!“

„No, jak myslíš... U tebe budu věnovat zvlášť velkou pozornost pohybu těla, protože... Ale víš co?“ plácl Karla do zad. „Šedivá je všechna teorie, jdem na věc.“

V dětském domově to mezi chlapi vřelo napětím. Byl pátek a každou chvíli pro ně měl přijít předseda hokejového klubu Spartaku a měl děti odvést na zimní stadion, aby se podívaly na mistrovské utkání v hokeji mezi místním Spartakem a třebičskou Duklou. Mezi chlapi bylo i několik děvčat.

Konečně se mezi dvěma ukázal i druhý muž, s nímž se měli příští týden podívat do jízdárny na koně.

„Ahoj mládeži!“ pozdravil předseda Spartaku a jeho bodrý hlas se rozlehl místností. „Máte připravené hlasivky na povzbuzování? Jestli ano, můžeme hned vyrazit!“

„Koukejte se tam chovat slušně, ať na vás neslyším žádnou stížnost,“ nabádala děti vychovatelka Bečvářová.

Druhý muž se zasmál. „Co by tam prováděli? Tam si mohou s chutí zakřičet, a myslím si, že je utkání upoutá natolik, že o nějaké lumpárny nebudou mít zájem.“ Popošel k Jaromíru Kostkovi a objal ho kolem ramen. „Jak se těšíš na zítřek?“

Chlapec zčervenal, sklonil hlavu a mlčel. Nejraději by zůstal v domově s ostatními dětmi, ale když se ho ředitelka zeptala, jestli chce jít s tím pánem a být u nich doma na sobotu a neděli, přikývl. Měl strach odpovědět jinak, než jak myslel, že ředitelka očekává. Určitě chtěla slyšet ano.

Muž ho pustil, letmým pohledem přehlédl připravené děti a řekl. „Můžeme tedy jít.“

Jaromír kráčel vedle Anežky s Karlem a ani na hokeji se nezbavil podivného strachu ze zítřejšího neznáma. I když se mu ten pán zdál na první pohled hodný, nevěřil mu. Táta se také uměl smát, žertovat a za čtvrt hodiny ho zmlátil.

Chlapec už dospělým nevěřil. Byl zakřiknutý až do večera a ráno, když si pro něj muž přišel, mu bylo skoro do breku. Neradoval se ani z jízdy autem, což mu mohli všichni ostatní závidět, protože to se poštěstilo málokomu.

Muž bydlel ve Žďáru Vysočanech, v sídlišti U Pily. Vešli do čtyřpatrového zděného domu s rovnou střechou. Byl bez výtahu. Vystoupili do druhého patra a muž se tvářil slavnostně. Zastavili se přede dveřmi, na jejichž štítku Jaromír přeslabikoval: František Kulich.

Vyzuli se, Kulich odemkl a vešli dovnitř. Celá chodba byla polepená tmavou tapetou, imitující dřevo.

Jaromír si stejně jako muž svlékl kabát a chtěl ho pověsit na věšák. Stoupl si na špičky, ale ani tak nedosáhl.

Kulich mu vzal kabát z ruky a pověsil.

Otevřely se protější dveře a v nich se ukázala hlava tmavovlasého děvčete se dvěma culíky. Zvědavě na Jaromíra upřela oči a pak se zeptala táty: „To je on?“

Kulich přikývl. „Ano. To je tvůj nový kamarád. Bude k nám chodit a bude tu mít druhý domov. Jmenuje se Jaromír Kostka.“ Ukázal

na děvče. „To je moje dcera Ivana.“

Děvče k otci přistoupilo a uchopilo ho za ruku. „Tati – a umí malovat?“

„To nevím, holka,“ pokrčil rameny. „Na to ses ho budeš muset zeptat sama.“

Do chodby vstoupila i paní Kulichová. I ona měla slavnostní výraz a hlavně byla zvědavá, jak chlapec vypadá a jestli je na první pohled opravdu tak sympatický, jak ho líčil manžel. Přistoupila k chlapci a podala mu ruku. „Ahoj. Vítám tě u nás doma. Věřím, že se ti tu bude líbit.“

Jaromír neřikal nic a koukal se do země.

Kulich pochopil, že se stydí. „Pojď, mámo. Máme ještě nějakou práci a musíme ji dodělat. Nech děti, ať si v dětském pokoji hrají a trochu se seznámí.“

Vyšel z chodby a Kulichová za ním. Jaromír s Ivanou v chodbě osaměli.

„Pojď,“ řekla „Ukážu ti, kolik mám panenek.“

Zavedla ho do dětského pokoje. Ze skříně, z nočního stolku, ze všech koutů se na něj dívaly panny. Blondýny, černovlásky, jedna zrzavá. Všechny na sobě měly čisté oblečky.

„To koukáš, vid?“ usmála se pyšně. „A všechny mají jména.“

Stál u dveří, díval se na její království a nejevil žádné nadšení. Báł se vstoupit dál.

„Zavři dveře a pojď sem,“ řekla, zklamaná že jí nepochválil panny, na něž byla tolik pyšná. Vzala do rukou černošku a podala mu ji. „Líbí se ti?“

Podíval se za sebe, aby se ujistil, že jsou v pokoji sami.

„Já mám radši auta.“

„Ty mám taky!“ odsekla a otočila se k oknu. Pak jí to ale nedalo a otevřela malovanou truhlu, v níž měla hračky. Chvilku se v ní přehrabovala a vytáhla dlouhý modrý džíp.

„Chceš ho pustit?“ zeptala se.

Přikývl.

Natáhla auto klíčkem a ukázala mu rukou naproti. „Stoupni si támhle!“ Potom postavila džíp na zem a pustila. Auto vyrazilo rovně, pak prudce odbočilo a narazilo do zdi.

Sebral je a podal jí je.

„Děti, pojďte sem!“

„To volá mamka,“ Ivana vyskočila ze země. „Pojď.“

Vyběhla z dětského pokoje a pospíchala do kuchyně. Jaromír se

loudal za ní.

„Posaďte se,“ ukázala Kulichová ke stolu. „Když tu dnes máme hosta, musíme to taky oslavit, a proto jsem došla pro něco dobrého na zub. Nechceš k tomu, Jaromíre, limonádu?“

Zavrtěl hlavou.

Nakladla zákusky na malé talířky.

Ivana se hned dala s chutí do jídla. Jaromír vzal lžičku a udloubl kousek dortu. Jedl bez chuti. Jindy a jinde by ho zhltl, jen by se zaprášilo, ale neznámé prostředí způsobilo, že se mu sevřel žaludek a do jídla se musel nutit. Neodvážil se nechat ani drobeček.

„Tak co, chutnalo ti?“ zeptala se s úsměvem Kulichová a myslela si, jakou chlapci neudělala radost, protože takovéhle mlsky jsou v dětském domově jistě vzácností. Nemohla tušit, že děti v domově dostávají po obědě každou neděli pěknou hromádku bonbónů nebo oplátek.

„Ano,“ přikývl, „bylo to dobré.“

Ivana seskočila ze židle a běžela zpátky do dětského pokoje.

Jaromír seděl dál jako přilepen u stolu. Neodvažoval se běžet za Ivanou.

Kulichové to došlo a vybidla ho. „Běž klidně za ní, jestli chceš. Můžete si až do oběda hrát.“

Vrátil se do dětského pokoje. Ivana už obě auta uklidila a k dětskému stolu odněkud přinesla druhou židli. „Budeme si kreslit,“ rozhodla a otevřela zásuvku u stolku. Vytáhla z ní dva čisté papíry a pastelky. „Naučím tě malovat. Klidně si řekni, co chceš umět. Třeba pejska, tank, panenku, co budeš chtít.“

„Letadlo,“ řekl. „Ale to ty neumíš, vid’?“

„Umím! Podívej se!“

Sedl si na židli vedle ní a ona kreslila. Díval se na ni a svíravý pocit, který ho tísnil od doby, kdy do domu vstoupil, pomalu mizel. Dospělí v pokoji nebyli a před Ivanou neměl žádné zábrany. Po letadle nakreslila ještě hlavu psa a pak mu ukazovala, jak ji má kreslit on.

Byl zabraný do malování, když se otevřely dveře a do pokoje vstoupil Kulich.

„Kreslíte si?“ usmál se. „Přišel jsem se jenom zeptat Jaromíra, jestli se nechce po obědě jít podívat do jízdárny na koně. Musím tam něco zařídit.“

Jaromír vstal od stolu, sklonil hlavu a nevěděl, jak se rozhodnout. Koně ho moc lákali. Toužil od malička dostat se do jejich blízkosti a některého si pohladit. Vidál koně v dobrodružných filmech v televizi,

ale ve skutečnosti jenom dvakrát. Na druhé straně netoužil zůstat s mužem, kterého pořídně neznal a kterého se bál, sám.

Touhu vidět koně zblízka a pohladit si ho nakonec zvítězila.

„Chci,“ kývl hlavou.

„Výborně!“ řekl Kulich. „Hned po obědě vyrazíme.“

„Hele,“ pochlubila se Ivana, sotva se za tátou zavřely dveře, „já už na koni jezdit umím. Půjdu s váma a ukážu ti to.“

„Lžeš,“ řekl. „Sami můžou na koních jezdit jen dospělí. Shodil by tě.“

Zatvářila se uraženě. „Nevěříš? Abys věděl, je to pravda! A všechny koně, co má táta v oddíle, znám a nebojím se jich!“

Jaromír si vzpomněl, že její táta, když přišel do domova poprvé, vykládal, jak Ivana bez jeho vědomí bere koně a jezdí na něm.

„Tak jo,“ usmířoval si ji, „už ti věřím. Fakt.“

Tvář se jí vyjasnila. Vzala ho za ruku a táhla do obývacího pokoje. „Ukážu ti, jakého máme krásného skleněného koně na knihovně. Táta ho vyhrál, když ještě závodil. Každý, kdo k nám přijde, ho obdivuje.“

Kulich právě vycházel z pokoje a setkal se s nimi mezi dveřmi.

„Jdu Jaromírovi ukázat našeho koníka,“ oznámila Ivana.

Kývl hlavou a šel za ženou do kuchyně.

Jaromír zůstal před knihovnou překvapeně stát. Na bílém podstavci stála třiceticentimetrová soška koně. Zdálo se mu, že září všemi barvami. Stál na zadních s ohrnutými pysky a vyceněnými zuby. Měl mohutnou hřívu.

„Ten je nádherný...“ vydechl. „Mohl bych si na něj sáhnout?“

Zatřepala hlavou. „To nejde. Taťka na něj zakázal sahat, aby se nerozbil.“

„Ivano,“ zavolala máma z kuchyně, „skoč mi do sklepa pro kompot!“

„Už jdu,“ řekla otráveně a otočila se k Jaromírovi. „Počkej tady, hned se vrátím.“

Vyšla z místnosti a Jaromír se znovu v obdivu zadíval na jiskřící sošku. Stál před knihovnou a touha sáhnout si na ni a prohlédnout si ji zblízka byla stále silnější. Přešel ke dveřím, chvíličku naslouchal a pak je potichu zavřel. Od stolu vzal židli a přenesl ji ke knihovně. Postavil se na ni, aby na sošku dosáhl, ještě okamžik váhal, a pak ji přitáhl k sobě. Hladil skleněného koníka po celé délce a šeptal mu mazlivá slova. Nakonec vzal sošku do náručí a tiskl ji k sobě. Vnitřní hlas mu napověděl, aby už koníka vrátil na místo, že se

každým okamžikem objeví Ivana. Uvolnil stisk a pravou rukou uchopil sošku za krk, aby ji postavil zpátky na knihovnu, ale vyjela mu z ruky. Reflexivně po ni sáhl, ale marně. Soška dopadla s bouchnutím na koberec a hlava se oddělila od trupu.

Úlekem se mu zastavilo srdce. Pohlédl ke dveřím, nejde-li někdo. Pak seskočil ze židle, odnesl ji zpátky ke stolu a vrátil se ke knihovně. Sebral oba rozbité kusy, rozhlédl se a schoval je za skříň. V tu chvíli mu srdce bilo jako ptáčeti v drápech kočky. Věděl, že provedl něco, co neměl, a strach, co se stane, až se na rozbitého a schovaného koně přijde, mu prostoupil celé tělo. Tiše vyšel z obývacího pokoje a na chodbičce se nerozhodně zastavil. Potom ho napadlo, že se schová na záchod, kde ho jistě nikdo hledat nebude. Vešel tam a zamkl se.

Ve stejný okamžik se vrátila Ivana ze sklepa se sklenicí okurek. Odnela je do kuchyně a pospíchala za Jaromírem. V obývacího pokoje nebyl, tak se šla podívat do svého pokoje. Ani tam nebyl.

Vzápětí za ní vstoupil do pokoje Kulich. „Už to tu všechno uklidíte, bude se obědvat. Po obědě půjdeme na jízdárnu.“

Ivana zmačkala pokreslené papíry a hodila je do koše. Pak uklidila pastelky a na stůl rozprostřela vyšívacím dečku.

„Umyjte si ruce a pojdte jíst!“ zavolala maminka.

Ivana šla do koupelny a za chvíli se vřítla do kuchyně.

„Kde máš Jaromíra?“ otázala se Kulichová.

Ivana se posadila ke stolu a pokrčila rameny. „Nevím, asi je na záchodě. Dívali jsme se spolu na skleněného koníka a pak jsem šla pro kompot.“

Kulich se šel podívat do obývacího pokoje. Ivana slezla se židle a běžela za ním. Podívala se na knihovnu a vykřikla: „Není tam!“

I Kulich si už všiml, že soška koně chybí. „Vy jste ho sundali?“ řekl rozčileně.

„Nesundali! Přece jsi mi to zakázal. Pak jsem šla do sklepa a už jsem tu nebyla.“

„Jaromíre!“ zvolal Kulich. „Ozvi se! Tak kde jsi?“

Ivana náhle vyjekla a ukázala rukou za skříň. „Tati, podívej!“

Koukl se tam a zaklel. „Sakra! Co jste to provedli!“

„Já ne!“ bránila se. „To on!“

„Moje nejhezčí cena! Léta tu stojí na knihovně a teď...“

Kulichovi se třásla ruce, když zvedal trosky ze země. „Já se sám sobě divím, proč jsem vás sem pouštěl, když jsi mi řekla, že se jdete na sošku podívat. Mohlo mě to napadnout, že si Jaromír bude chtít koně pohladit. Jak na něj ale mohl dosáhnout?“

Do pokoje vešla Kulichová. „Co tu děláte? Proč nejdete jíst?“

„Ten kluk rozbil tatkovu koně,“ žalovala Ivana.

Kulichová se podívala na knihovnu a pak na nešťastného muže, držícího v rukou dva kusy koně.

„To není možné,“ zčervenala a spustila: „Vzali jsme si toho kluka, aby se měl jednou dobře, a on nám tu rozbíjí věci! Mohla jsem vědět, že se neumí chovat. Okamžitě ho odveď zpátky do domova! Nechci ho tu už vidět!“

Jaromír Kostka stál tiše na záchodě a klepal se rozčilením a strachem. Slyšel hlasy, ale nerozuměl jim. Až poslední slova, která Kulichová vykřikla, slyšel dobře. Rozklepala se mu brada a začal plakat. Plakal tiše a slzy se mu řinuly po tvářích. Vždyť on do žádné rodiny nechtěl...

Tu zaslechl Kulicha. „Nekřič tu jako smyslů zbavená! Křikem a nadáváním sošku nespravíme. Jednou ji chlapec rozbil – a nedá se nic dělat. Teď ho musíme najít a říct mu, že se nic nestalo. Svět se proto nezboří.“

Kulich se už uklidnil a vžil se do Jaromírovy situace. Nikdy takovou krásnou věc neviděl, chtěl si ji prohlédnout zblízka a vypadla mu z ruky. Chlapec má určitě strach a čeká, že bude bit. Nesmí před ním dát nic najevo. Jednou si ho vzal k sobě do rodiny a měl počítat se vším.

Kulichová se rozzlobeně podívala na muže a vyšla z místnosti.

Kývl na dcerku. „Podíváme se, kam se nám Jaromír schoval. Pojd’.“

Rozběhla se k záchodu a vzala za kliku. „Tady je!“ vykřikla, když zjistila, že je zavřeno.

Kulich přistoupil ke dveřím a řekl mírně: „Otevři a neboj se. Nic se ti nestane. Je sice moc velká škoda, žeš tu sošku rozbil, ale není to zase tak hrozné, jak si myslíš. To se mohlo stát každému z nás. Ale nemysli si, že ti to jen tak lehce projde. Naučím tě jezdit na koni a až budeš větší, budeš závodit. Budeš vyhrávat a já si potom nějakou pěknou cenu, kterou dostaneš, vezmu jako náhradu za svého koníka. Souhlasíš?“

Jaromír poslouchal jeho klidný tichý hlas a pomalu se uklidňoval. Utřel si rukou slzy a bral to, co mu Kulich řekl, vážně.

„Až vyhraju,“ posmrkl, „dám vám ty ceny všechny. Nezmlátíte mě, když otevřu?“

„Proč bych tě mlátil?“ zasmál se Kulich. „Copak vypadám tak zuřivě? Je ale nejvyšší čas, abychom se najedli a šli do jízdárny. Čekají